

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

GRUPY KAPITAŁOWEJ

FARMACOL S.A.

za rok obrotowy zakończony
31 grudnia 2016 roku

Katowice, 31 marca 2017 roku

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
1. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
5. INFORMACJE DODATKOWE O PRZYJĘTYCH ZASADACH (POLITYCE) RACHUNKOWOŚCI DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2016 DO 31 GRUDNIA 2016	10
5.1. Informacje ogólne	10
5.1.1. Informacje ogólne o spółce dominującej - Farmacol S.A.	10
5.1.2. Przedmiot działalności jednostki dominującej	10
5.1.3. Przedmiot działalności spółek Grupy Kapitałowej	11
5.1.4. Władze spółki dominującej	14
5.1.5. Zestawienie stanu posiadania akcji Jednostki Dominującej poprzez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień przekazania raportu rocznego	15
5.1.6. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16
5.1.7. Kontynuacja działalności	16
5.1.8. Polityka zarządzania ryzykiem i zabezpieczanie	16
5.2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16
5.2.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	16
5.2.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza	16
5.2.3. Dokonane osądy i oszacowania	17
5.2.4. Oświadczenia oraz format skonsolidowanego sprawozdania finansowego	17
5.3. Opis głównych stosowanych zasad rachunkowości	18
5.3.1. Zasady rachunkowości przyjęte przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego	18
5.3.2. Połączenia jednostek gospodarczych	19
5.3.3. Inwestycje w jednostki zależne	19
5.3.4. Zasady konsolidacji	19
5.3.5. Ujęcie przychodów	20
5.3.6. Waluty obce	20
5.3.7. Koszty finansowania zewnętrznego	21
5.3.8. Koszty świadczeń pracowniczych	21
5.3.9. Podatek dochodowy	21
5.3.10. Rzeczowe aktywa trwałe	22
5.3.11. Wartości niematerialne	24
5.3.12. Wartość firmy	24
5.3.13. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	24
5.3.14. Działalność zaniechana	24
5.3.15. Zapasy	25
5.3.16. Rezerwy	25
5.3.17. Aktywa finansowe	25
5.3.18. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27
5.3.19. Pozostałe aktywa i pasywa	27
5.3.20. Utrata wartości aktywów	27
5.3.21. Kapitały	28
5.3.22. Całkowite dochody	29
5.3.23. Zysk netto na akcję	29
5.3.24. Zobowiązania	30
5.3.25. Transakcje w walutach obcych	30
5.3.26. Aktywa i zobowiązania warunkowe	30
5.4. Czynniki ryzyka finansowego	31
5.4.1. Ryzyko rynkowe	31
5.4.2. Ryzyko kredytowe	32
5.4.3. Ryzyko utraty płynności	33
5.4.4. Zarządzanie kapitałem	33

5.5.	Pozostałe ryzyka rynkowe	33
5.5.1.	Ryzyko spadku tempa wzrostu gospodarczego w Polsce.....	33
5.5.2.	Ryzyka związane z regulacjami prawnymi	34
5.5.3.	Ryzyko ekonomiczne	34
5.5.4.	Ryzyko związane z wysoką konkurencyjnością branży, w której działa Grupa.....	34
5.5.5.	Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży	34
5.5.6.	Ryzyko związane z utrzymaniem i przyciągnięciem najlepszych osób zarządzających oraz wysoko wykwalifikowanych pracowników.....	34
6.	INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE.....	36
6.1.	Przychody	36
6.2.	Segmenty operacyjne	36
6.3.	Koszty działalności operacyjnej	38
6.4.	Amortyzacja.....	39
6.5.	Koszty pracownicze (wynagrodzenia + pochodne, w tym ZUS)	40
6.6.	Przychody osób nadzorujących i zarządzających emitenta.....	40
6.7.	Pozostałe przychody operacyjne	41
6.8.	Pozostałe koszty operacyjne.....	41
6.9.	Przychody finansowe.....	42
6.10.	Koszty finansowe.....	43
6.11.	Podatek dochodowy.....	44
6.12.	Wyjaśnienie różnicy pomiędzy efektywnym a teoretycznym obciążeniem podatkowym	45
6.13.	Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego	46
6.14.	Zysk przypadający na akcję.....	47
6.15.	Rzeczowe aktywa trwałe	48
6.16.	Wartości niematerialne	50
6.17.	Nieruchomości inwestycyjne	51
6.18.	Wartość firmy.....	52
6.19.	Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe).....	53
6.20.	Obciążenia aktywów i przyjęte zastawy	54
6.21.	Zapasy	54
6.22.	Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	56
6.23.	Pozostałe aktywa finansowe (obrotowe)	57
6.24.	Pozostałe aktywa obrotowe	58
6.25.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	58
6.26.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	59
6.27.	Kapitał własny	60
6.27.1	Skup akcji własnych	61
6.28.	Kredyty i pożyczki otrzymane	63
6.29.	Rezerwy pracownicze długoterminowe.....	66
6.30.	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku	67
6.31.	Zobowiązania krótkoterminowe.....	68
6.32.	Rezerwy krótkoterminowe	69
6.33.	Pomoc rządowa oraz inne korekty	69
6.34.	Hierarchia wartości godziwej.....	69
6.35.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	69
6.36.	Przejęcie podmiotów zewnętrznych.....	74
6.37.	Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe	74
6.38.	Działalność zaniechana	75
6.39.	Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe i podmiotów z nim powiązanych	75
6.40.	Zdarzenia po dniu bilansowym	75
6.41.	Zdarzenia dotyczące lat ubiegłych	76

1. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Numer noty	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
		tys. PLN	tys. PLN
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	6.15	269 230	228 251
Pozostałe wartości niematerialne	6.16	12 098	5 693
Nieruchomości inwestycyjne	6.17	25 777	27 528
Wartość firmy	6.18	115 546	104 420
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	6.13	36 780	29 226
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	6.19	481 318	58 447
Pozostałe aktywa		0	0
Aktywa trwałe razem		940 749	453 565
Aktywa obrotowe			
Zapasy	6.21	893 352	928 102
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	6.22	967 892	849 781
Pozostałe aktywa finansowe (obrotowe)	6.23	7 403	221 256
Bieżące aktywa podatkowe CIT	6.22	2 425	1 428
Pozostałe aktywa obrotowe	6.24	2 685	1 370
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6.25	14 692	119 387
Aktywa obrotowe razem		1 888 449	2 121 324
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	6.26	0	0
AKTYWA RAZEM		2 829 198	2 574 889

PASYWA	Numer noty	Stan na	Stan na
		31.12.2016 tys. PLN	31.12.2015 tys. PLN
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA			
Kapitał własny			
Wyemitowany kapitał akcyjny	6.27	23 400	23 400
Kapitał z aktualizacji wyceny		0	0
Kapitał zapasowy		418 398	1 064 717
Kapitał rezerwowy	6.27.1	790 320	61 916
Pozostałe składniki kapitału własnego		-107	-149
Zysk / (strata) z lat ubiegłych		16 606	6 081
Wynik okresu bieżącego		128 282	91 928
Skupione akcje własne		-10 557	-10 557
Kapitał własny (bez udziałów niedających kontroli)		1 366 342	1 237 336
Kapitał przypadający udziałom niedającym kontroli		3 510	3 531
Kapitał własny razem		1 369 852	1 240 867
Zobowiązania długoterminowe			
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	6.28	7 260	9 951
Pozostałe zobowiązania finansowe		0	0
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	6.29	2 159	2 131
Rezerwa na podatek odroczony	6.30	35 070	32 147
Rezerwy długoterminowe		0	0
Dotacje PFRON		11 297	11 624
Pozostałe zobowiązania		0	0
Zobowiązania długoterminowe razem		55 786	55 853
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	6.31	1 391 425	1 218 947
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	6.28	3 450	41 913
Pozostałe zobowiązania finansowe		0	0
Bieżące zobowiązania podatkowe (CIT)	6.31	872	1 377
Rezerwy krótkoterminowe	6.32	7 813	15 932
Pozostałe zobowiązania		0	0
Zobowiązania krótkoterminowe razem		1 403 560	1 278 169
Zobowiązania razem		1 459 346	1 334 022
PASYWA RAZEM		2 829 198	2 574 889

2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	Numer noty	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
		tys. PLN	tys. PLN
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA:			
A. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług	6.1	6 045 153	5 909 225
B. Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	6.3	5 650 944	5 551 679
C. Zysk / (strata) brutto ze sprzedaży (A-B)		394 209	357 546
D. Koszty sprzedaży	6.3	259 293	235 458
E. Koszty ogólne zarządu	6.3	28 349	27 300
F. Wynik na sprzedaży		106 567	94 788
G. Pozostałe przychody	6.7	82 114	26 683
H. Pozostałe koszty	6.10	60 876	40 812
I. Zysk / (strata) z działalności operacyjnej		127 805	80 659
J. Przychody finansowe	6.9	20 561	28 510
K. Koszty finansowe	6.10	1 947	3 917
L. Zysk / (strata) brutto		146 419	105 252
M. Podatek dochodowy	6.11	17 955	12 885
N. Zysk / (strata) netto na działalności gospodarczej		128 464	92 367
O. Zysk / (strata) za rok obrotowy na działalności zaniechanej		0	0
P. Zysk / (strata) za rok obrotowy na działalności kontynuowanej		128 464	92 367
R. Zysk / (Strata) netto za rok obrotowy		128 464	92 367
POZOSTAŁE CAŁKOWITE DOCHODY NETTO:			
S. Zyski / (straty) aktuarialne od odpaw emerytalno-rentowych i innych świadczeń po okresie zatrudnienia		-51	-183
T. Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji pozostałych całkowitych dochodów		9	34
U. Pozostałe całkowite dochody netto		-42	-149
W. Całkowite dochody ogółem		128 422	92 218
Zysk / (Strata) netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		128 282	91 928
Udziałom niedającym kontroli		182	439
Całkowite dochody ogółem przypadający:		128 422	92 218
Akcjonariuszom jednostki dominującej		128 240	91 779
Udziałom niedającym kontroli		182	439
Zysk na akcję:			
Zysk na akcję (w PLN)	6.14	5,48	3,93
Rozwodniony zysk na akcję (w PLN)	6.14	5,57	3,99
Wartość księgowa na akcję:			
Wartość księgowa na akcję (w PLN):		58,54	53,03
Rozwodniona wartość księgowa na akcję (w PLN)		59,51	53,91

3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	Numer noty	Za okres 01.01.2016-31.12.2016	Za okres 01.01.2015-31.12.2015
		tys. PLN	tys. PLN
A. KAPITAŁ WŁASNY			
I. KAPITAŁ WŁASNY NA POCZĄTEK OKRESU (BO)		1 240 867	1 153 058
1.1. Kapitał zakładowy na początek okresu	6.27	23 400	23 400
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu	6.27	23 400	23 400
2.1. Kapitał zapasowy na początek okresu		1 064 648	946 862
Zwiększenia (+) /zmniejszenia (-) z podziału zysku		81 024	117 793
Zwiększenia (+)/zmniejszenia (-) przekazanie na kapitał rezerwowy	6.27.1	-728 404	0
Pozostałe (+) zwiększenie / (-) zmniejszenia		1 130	62
2.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu		418 398	1 064 717
3.1. Akcje własne na początek okresu	6.27	-10 557	-10 557
Skup akcji własnych		0	0
3.2. Akcje własne na koniec okresu	6.27	-10 557	-10 557
4.1. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	6.27.1	61 916	61 916
Zwiększenia (+) /zmniejszenia (-) z podziału zysku		0	0
Pozostałe zwiększenie (+) / (-) zmniejszenia	6.27.1	728 404	0
4.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	6.27.1	790 320	61 916
5.1. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu		0	0
Zwiększenia (+) /zmniejszenia (-)		0	0
5.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu		0	0
6.1. Pozostałe składniki kapitału własnego na początek okresu		-149	0
Zwiększenia (+) /zmniejszenia (-)		42	-149
6.2 Pozostałe składniki kapitału własnego na koniec okresu		-107	-149
7.1. Zysk/strata z lat ubiegłych na początek okresu		98 009	127 509
Zwiększenia (+)/zmniejszenia (-) z podziału zysku		-81 024	-121 428
Pozostałe korekty		-379	0
7.2. Całkowity dochód/ ujemny całkowity dochód z lat ubiegłych na koniec okresu		16 606	6 081
8. Wynik netto		128 282	91 928
a) zysk netto		128 282	91 928
b) ujemny całkowity dochód ogółem		0	0
c) odpisy z zysku		0	0
II. KAPITAŁ WŁASNY NA KONIEC OKRESU (BZ)		1 366 342	1 237 336
B. UDZIAŁY NIEDAJĄCE KONTROLI			
I. Udziały niedające kontroli na początek okresu		3 531	3 928
II. Udziały niedające kontroli na koniec okresu		3 510	3 531
C. KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		1 369 852	1 240 867

4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	Numer noty	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
		tys. PLN	tys. PLN
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I. Wynik finansowy brutto (zysk/strata)		146 419	105 252
II. Korekty o pozycje:		22 701	-162 925
1. Amortyzacja	6.4	18 088	17 823
2. Zyski/Straty z tytułu różnic kursowych		502	1 658
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		-6 620	-4 289
4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej		-40 044	-398
5. Zmiana stanu rezerw		-7 904	-232
6. Zmiana stanu zapasów		32 456	-73 608
7. Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności		-103 538	-81 092
8. Zmiana stanu pozostałych aktywów obrotowych		-1 323	-407
9. Zmiana stanu zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań		154 619	-9 741
10. Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		0	-54
11. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		0	0
12. Inne korekty (podatek dochodowy odroczony)		0	0
13. Inne korekty (rozrachunki CIT)		0	0
14. Podatek dochodowy zapłacony		-24 055	-13 224
15. Inne korekty		521	639
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)		169 120	-57 673
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
I. Wpływy		303 521	155 554
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		285	33
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialnych		41 220	0
3. Z aktywów finansowych, w tym:		262 016	155 521
a) w jednostkach powiązanych		0	0
b) w pozostałych jednostkach		262 016	155 554
- zbycie aktywów finansowych		0	2 500
- dywidendy i udziały w zyskach		0	0
- spłata udzielonych pożyczek		29 035	4 491
- odsetki		3 864	9 263
- inne wpływy z aktywów finansowych		229 117	139 267
4. Inne wpływy inwestycyjne		0	0
II. Wydatki		534 811	157 894
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		56 888	17 068
2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne		0	0
3. Na aktywa finansowe, w tym:		463 545	128 287
a) w jednostkach powiązanych		0	0
b) w pozostałych jednostkach		463 545	128 287
- nabycie aktywów finansowych		14 000	10 380
- udzielone pożyczki długoterminowe		449 545	50 127
- odsetki		0	0
- inne aktywa finansowe		0	67 780
4. Inne wydatki inwestycyjne		14 378	12 539
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I+/-II)		-231 290	-2 340

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	Numer noty	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
		tys. PLN	tys. PLN
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy		9 409	2 005
1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału		0	0
2. Kredyty i pożyczki		9 409	2 005
3. Emisja dłużnych papierów wartościowych		0	0
4. Inne wpływy finansowe		0	0
II. Wydatki		51 934	4 179
1. Nabycie udziałów (akcji) własnych		0	0
2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		0	-446
3. Inne niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku		0	0
4. Spłaty kredytów i pożyczek		51 065	4 119
5. Wykup dłużnych papierów wartościowych		0	0
6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych		0	0
7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		0	0
8. Odsetki		869	506
9. Inne wydatki finansowe		0	0
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)		-42 525	-2 174
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/- B.III+/-C.III)		-104 695	-62 187
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych w tym:		-104 695	-62 187
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		0	0
F. Środki pieniężne na początek okresu		119 387	181 574
G. Środki pieniężne na koniec okresu (+/-D), w tym:		14 692	119 387
- o ograniczonej możliwości dysponowania		0	0

5. INFORMACJE DODATKOWE O PRZYJĘTYCH ZASADACH (POLITYCE) RACHUNKOWOŚCI DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2016 DO 31 GRUDNIA 2016

5.1. Informacje ogólne

5.1.1. Informacje ogólne o spółce dominującej - Farmacol S.A.

Nazwa Spółki:	Farmacol S.A. (dalej „Spółka”, „Jednostka Dominująca”, „Emitent”)
Siedziba:	40-541 Katowice, ul. Rzepakowa 2
Sąd Rejonowy:	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód, Wydział VIII Gospodarczy KRS
Nr Rejestru Przedsiębiorców:	38158
Regon:	273352747
NIP:	634-00-23-629

Właściwym sądem rejestrowym dla Jednostki Dominującej jest Sąd Rejonowy w Katowicach, Jednostka Dominująca wpisana jest do KRS pod nr 38158. Według klasyfikacji GPW w Warszawie Spółka zaliczana jest do sektora Handel.

Czas działalności Jednostki Dominującej jest nieoznaczony.

5.1.2. Przedmiot działalności jednostki dominującej

W dniu 2 marca 2016 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Farmacol S.A. (dalej „NWZA”) wyraziło zgodę na zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa Jednostki Dominującej (dalej „ZCP”) na rzecz Farmacol Logistyka Sp. z o.o. W wyniku przeprowadzonej transakcji Farmacol S.A. prowadzi działalność holdingową, odpowiadając za koordynację działań w ramach całej Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. Dodatkowo Jednostka Dominująca prowadzi działalność hotelarsko – gastronomiczną prowadzoną w hotelu Belweder w Ustroniu oraz w obiekcie Villa Belweder w Zakopanem.

Do dnia 12 marca 2016 roku, tj. do dnia w którym dokonano przeniesienia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci hurtowej sprzedaży leków podstawowym przedmiotem działalności Farmacol S.A. była:

- sprzedaż hurtowa i detaliczna wyrobów farmaceutycznych,
- sprzedaż hurtowa pozostałych artykułów użytku domowego i osobistego.

Farmacol S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. (dalej „Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „GKF”), w skład której wchodzi 25 podmiotów.

Farmacol S.A. sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. Skonsolidowane sprawozdanie Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. dostępne jest na stronie internetowej Farmacol S.A. w sekcji „Strefa inwestora – Raporty okresowe”. Wszystkie spółki z Grupy wyszczególnione w punkcie 7.1.3 „Przedmiot działalności spółek Grupy Kapitałowej” podlegają konsolidacji i są konsolidowane metodą pełną.

Spółka Nasza Apteka Sp. z o.o. została skonsolidowana metodą pełną za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 12 września 2016 roku tj. do dnia utraty kontroli nad spółką w wyniku sprzedaży jej udziałów.

5.1.3. Przedmiot działalności spółek Grupy Kapitałowej

Farmacol S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Farmacol S.A., w skład której wchodzi 11 podmiotów zależnych bezpośrednio i 13 podmiotów zależnych pośrednio - w większości prowadzących działalność o zbliżonym charakterze tj. hurtowej lub detalicznej sprzedaży wyrobów farmaceutycznych lub medycznych.

Podstawowy przedmiot działalności spółek Grupy Kapitałowej Farmacol przedstawiono w poniższej tabeli:

L.p.	Nazwa jednostki	Siedziba	Sąd rejestrowy	Główny przedmiot działalności	% posiadanych udziałów / akcji	% posiadanych głosów
1.	Farmateka Sp. z o.o.	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice Wschód	Działalność marketingowa	100,00	100,00
2.	Opti Invest Sp. z o.o.	Warszawa	Sąd Rejonowy dla M. St. W-wy	Spółka uzyskuje przychody z najmu	100,00	100,00
3.	Cefarm Wrocław CZF S.A. ¹⁾	Wrocław	Sąd Rejonowy Wrocław Fabryczna	Wynajem powierzchni biurowych i magazynowych oraz zarządzanie prawami własności intelektualnej	99,72	99,72
4.	PZF Cefarm Kielce S.A.	Kielce	Sąd Rejonowy Kielce	Hurtowa i detaliczna sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	99,93	99,93
5.	PZF Cefarm Warszawa S.A.	Katowice	Sąd Rejonowy dla M. St. W-wy	Detaliczna sprzedaż produktów farmaceutycznych	100,00	100,00
6.	PZF Cefarm Szczecin S.A.	Szczecin	Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum	Detaliczna sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	100,00	100,00
7.	Farmacol-Logistyka Sp. z o.o.	Katowice	Sąd Rejonowy dla M. St. W-wy	Hurtowa sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych oraz usługi logistyczne	100,00	100,00
8.	Cefarm Białystok S.A.	Białystok	Sąd Rejonowy Białystok	Detaliczna sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	95,96	95,96
9.	Farmacol ITB Sp. z o.o.	Katowice	Sąd Rejonowy dla M. St. W-wy	Usługi finansowo-księgowe, kadrowo-płacowe oraz doradztwo w zakresie informatyki	100,00	100,00
10.	PZF Cefarm Kielce S.A. S.K.A. ²⁾	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	Usługi finansowe oraz świadczenie usług marketingowych	100,00	100,00
11.	PZF Cefarm Szczecin S.A. S.K.A. ³⁾	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	Usługi najmu oraz obsługa floty	100,00	100,00
12.	Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A. ⁴⁾	Wrocław	Sąd Rejonowy Wrocław Fabryczna	Zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
13.	Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. ⁵⁾	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	Zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
14.	Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A. ⁶⁾	Wrocław	Sąd Rejonowy Wrocław Fabryczna	Zarządzanie nieruchomościami	100,00	100,00
15.	Farmacol Plus Sp. z o.o.	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice Wschód	Hurtowa sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	100,00	100,00
16.	Farmacol DS Sp. z o.o.	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	Hurtowa sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	100,00	100,00
17.	Silesian Pharma Sp. z o.o.	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice Wschód	Hurtowa sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	100,00	100,00
18.	Apteka Tęczowa Sp. z o.o.	Szczecin	Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum	Detaliczna sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	100,00	100,00

Podstawowy przedmiot działalności spółek Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. c.d.:

L.p.	Nazwa jednostki	Siedziba	Sąd rejestrowy	Główny przedmiot działalności	% posiadanych udziałów / akcji	% posiadanych głosów
19.	Apteka Helios Sp. z o.o.	Szczecin	Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum	Detaliczna sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	100,00	100,00
20.	Firma Zdrowie Sp. z o.o.	Bytom	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	Detaliczna sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	100,00	100,00
21.	Pod Orlikiem Sp. z o.o.	Ustrzyki Dolne	Sąd Rejonowy w Rzeszowie	Detaliczna sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	100,00	100,00
22.	PZF Cefarm Warszawa S.A. Sp. jawna	Brzozów	Sąd Rejonowy w Rzeszowie	Detaliczna sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	100,00	100,00
23.	Kwiaty Polskie Sp. z o.o.	Łódź	Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia	Detaliczna sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	100,00	100,00
24.	Pharma Flos Sp. z o.o.	Tychy	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	Detaliczna sprzedaż wyrobów farmaceutycznych i medycznych	100,00	100,00

¹⁾ Farmacol S.A. posiada 99,72% akcji Cefarm Wrocław CZF S.A., z czego 27,55% bezpośrednio, a 0,50% pośrednio poprzez Cefarm Białystok S.A. oraz 71,67% poprzez pozostałe spółki z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki.

²⁾ Farmacol S.A. posiada 100% głosów w PZF Cefarm Kielce S.A. Sp. Komandytowo - Akcyjna, z czego 97,30% bezpośrednio, a 0,0005% pośrednio poprzez spółkę PZF Cefarm Kielce S.A. oraz 2,6995% pośrednio poprzez spółkę Cefarm Białystok S.A. i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki.

³⁾ Farmacol S.A. posiada 100% głosów w PZF Cefarm Szczecin S.A. Sp. Komandytowo - Akcyjna, z czego 4,55% bezpośrednio, a 95,45% pośrednio poprzez pozostałe spółki z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki.

⁴⁾ Farmacol S.A. posiada 100% głosów w Spółce Farmacol ITB Sp. z o.o. Sp. Komandytowo - Akcyjna, z czego 35,03% bezpośrednio, a 7,12% pośrednio poprzez spółkę Cefarm Białystok S.A., 5,49% pośrednio poprzez spółkę PZF Cefarm Kielce S.A., 12,79% pośrednio poprzez spółkę Cefarm Wrocław CZF S.A. oraz 39,57% pośrednio poprzez pozostałe spółki z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki.

⁵⁾ Farmacol S.A. posiada 100% głosów w Spółce Farmacol Inwestycje Sp. z o.o., z czego bezpośrednio 0,004%, a 99,996% pośrednio poprzez pozostałe spółki z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki.

⁶⁾ Farmacol S.A. posiada 100% głosów w Spółce Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A., z czego bezpośrednio 3,56%, a 14,29% pośrednio poprzez spółkę Cefarm Białystok S.A., 7,26% pośrednio poprzez spółkę PZF Cefarm Kielce S.A., oraz 74,89% pośrednio poprzez pozostałe spółki z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki.

Farmacol SA jest akcjonariuszem w wyżej wymienionych spółkach komandytowo-akcyjnych.

Farmacol S.A. sprawuje pełną kontrolę nad wyszczególnionymi powyżej spółkami w sposób bezpośredni lub pośredni. Nie ma ograniczeń w dysponowaniu akcjami / udziałami tych podmiotów.

Farmacol S.A. jest właścicielem następujących spółek poprzez:

Cefarm Białystok S.A.:

- Silesian Pharma Sp. z o.o. w Katowicach,
- Farmacol DS. Sp. z o.o. w Katowicach,

PZF Cefarm Warszawa S.A.:

- Apteka Helios Sp. z o.o. w Szczecinie,
- Apteka Tęczowa Sp. z o.o. w Szczecinie,
- Firma Zdrowie Sp. z o.o. w Bytomiu,
- Pod Orlikiem Sp. z o.o. w Ustrzykach Dolnych,
- PZF Cefarm Warszawa S.A. Sp. jawna w Brzozowie,
- Kwiaty Polskie Sp. z o.o. w Łodzi,
- Pharma Flos Sp. z o.o.,

PZF Cefarm Szczecin S.A.:

- PZF Cefarm Szczecin S.A. S.K.A. w Katowicach,

Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A.:

- Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. w Katowicach,
- Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A. we Wrocławiu,

Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A.:

- Cefarm Wrocław CZF S.A.

Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej Farmacol S.A.

W dniu 1 marca 2016 roku została zawarta umowa sprzedaży udziałów pomiędzy PZF Cefarm Warszawa S.A. a osobami fizycznymi. Na podstawie niniejszej umowy PZF Cefarm Warszawa S.A. zakupiła 110 szt. udziałów o wartości 1.000,00 PLN każdy udział w spółce „Pod Orlikiem” Sp. z o.o., które to udziały stanowią 100% kapitału zakładowego i dają 100% głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. Łączna cena za nabyte udziały wyniosła 1.870 tys. PLN.

Zakup udziałów wyżej wymienionej spółki został sfinansowany ze środków własnych, zaś inwestycja ma charakter inwestycji długoterminowej.

W dniu 1 kwietnia 2016 roku została podpisana umowa zbycia praw i obowiązków w spółce jawnej działającej pod firmą Apteka Prywatna Sawka i Wspólnicy Sp. jawna z siedzibą w Brzozowie pomiędzy PZF Cefarm Warszawa S.A. i PZF Cefarm Kielce S.A. a osobami fizycznymi. Łączna cena za przeniesienie praw i obowiązków w spółce wyniosła 547 tys. PLN. W dniu 27 maja 2016 roku została zarejestrowana zmiana w KRS firmy spółki z Apteka Prywatna Sawka i Wspólnicy Sp. jawna na PZF Cefarm Warszawa S.A. Sp. jawna.

Zakup udziałów wyżej wymienionej spółki został sfinansowany ze środków własnych, zaś inwestycja ma charakter inwestycji długoterminowej.

W dniu 20 lipca 2016 roku została zawarta warunkowa umowa zakupu udziałów przez PZF Cefarm Warszawa S.A. od podmiotu niepowiązanego. Na podstawie niniejszej umowy PZF Cefarm Warszawa S.A. w dniu zawarcia umowy nabyła 100 szt. udziałów za kwotę 1.800 tys. PLN. W dniu 29 września 2016 roku po spełnieniu warunków zawieszających PZF Cefarm Warszawa S.A. nabyła dodatkowo 180 sztuk nowo utworzonych udziałów w spółce Kwiaty Polskie Sp. z o.o. Całkowita cena nabycia 280 sztuk udziałów wyniosła 10.908 tys. PLN.

Zakup udziałów wyżej wymienionej spółki został sfinansowany ze środków własnych, zaś inwestycja ma charakter inwestycji długoterminowej.

W dniu 12 września 2016 roku została podpisana umowa sprzedaży udziałów pomiędzy PZF Cefarm Warszawa S.A. a spółką Prometeusz SPV 1 Sp. z o.o. Na podstawie niniejszej umowy PZF Cefarm Warszawa S.A. sprzedała 27.000 udziałów w spółce Nasza Apteka Sp. z o.o. o wartości 100,00 PLN każdy udział, które to udziały stanowiły 100% kapitału zakładowego spółki. Cena sprzedaży została ustalona na kwotę 8.387 tys. PLN.

W dniu 21 grudnia 2016 roku została zawarta umowa sprzedaży udziałów przez PZF Cefarm Warszawa S.A. od spółki Pharma Flos II Sp. z o.o. Na podstawie niniejszej umowy PZF Cefarm Warszawa S.A. nabyła 100 szt. udziałów o wartości 50,00 PLN każdy udział, które to udziały stanowią 100% kapitału zakładowego i dają 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników Spółki Pharma Flos Sp. z o.o. z siedzibą w Tychach. Łączna cena za nabyte udziały wyniosła 2.307 tys. PLN.

Zakup udziałów wyżej wymienionej spółki został sfinansowany ze środków własnych, zaś inwestycja ma charakter inwestycji długoterminowej.

W punkcie 6.40 „Zdarzenia po dniu bilansowym” niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy opisano likwidację spółki Farmacol Plus Sp. z o.o.

Jednostka Dominująca dokonała zakupu dodatkowego pakietu akcji w spółek zależnych:

- (i) w dniu 5 stycznia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 323 sztuki akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (ii) w dniu 18 stycznia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 195 sztuk akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (iii) w dniu 18 stycznia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 800 sztuk akcji spółki Cefarm Wrocław S.A.;
- (iv) w dniu 11 lutego 2016 roku Farmacol S.A. nabył 3 050 sztuk akcji spółki Cefarm Wrocław S.A.;
- (v) w dniu 22 lutego 2016 roku Farmacol S.A. nabył 80 sztuk akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (vi) w dniu 2 marca 2016 roku Farmacol S.A. nabył 646 sztuk akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (vii) w dniu 4 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy KRS zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego w spółce zależnej Farmacol Logistyka Sp. z o.o. Kapitał zakładowy został podniesiony z kwoty 50 tys. PLN do kwoty 380.000 tys. PLN poprzez utworzenie nowych udziałów, które zostały objęte przez Farmacol S.A. w zamian ze wniesienie aportu rzeczowego w postaci zorganizowanej części Farmacol S.A.;
- (viii) w dniu 17 maja 2016 roku Farmacol S.A. nabył 117 sztuk akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (ix) w dniu 30 maja 2016 roku Farmacol S.A. nabył 522 sztuki akcji spółki Cefarm Wrocław S.A.;
- (x) w dniu 7 czerwca 2016 roku Farmacol S.A. nabył 323 sztuki akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (xi) w dniu 14 lipca 2016 roku Farmacol S.A. nabył 323 sztuk akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (xii) w dniu 2 sierpnia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 323 sztuki akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (xiii) w dniu 8 sierpnia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 562 sztuki akcji spółki Cefarm Wrocław S.A.;
- (xiv) w dniu 8 sierpnia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 646 sztuk akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (xv) w dniu 9 sierpnia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 195 sztuk akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (xvi) w dniu 30 sierpnia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 273 sztuki akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (xvii) w dniu 16 września 2016 roku Farmacol S.A. nabył 400 sztuk akcji spółki Cefarm Wrocław S.A.;
- (xviii) w dniu 28 września 2016 roku Farmacol S.A. nabył 65 sztuk akcji spółki Cefarm Wrocław S.A.;
- (xix) w dniu 23 listopada 2016 roku Farmacol S.A. nabył 646 sztuk akcji spółki Cefarm Białystok S.A.;
- (xx) w dniu 20 grudnia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 323 sztuki akcji spółki Cefarm Białystok S.A.

5.1.4. Władze spółki dominującej

Zarząd:

Pani Barbara Kaszowicz	Wiceprezes Zarządu,
Pan Ryszard Piekarcz	Członek Zarządu.

W dniu 27 grudnia 2016 roku z funkcji Członka Zarządu odwołany został Pan Kamil Kirker. W roku 2016 nie wystąpiły inne zmiany w składzie Zarządu Jednostki Dominującej. Po dniu bilansowym do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu Jednostki Dominującej.

W roku 2015 nie miały miejsca zmiany składu Zarządu Jednostki Dominującej.

Rada Nadzorcza:

Pan Andrzej Olszewski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Pani Zyta Olszewska	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Pan Jan Kowalewski	Członek Rady Nadzorczej
Pani Anna Olszewska	Członek Rady Nadzorczej
Pan Maciej Olszewski	Członek Rady Nadzorczej

Zarówno w roku 2016 jak i w roku 2015 oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy nie wystąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej.

Struktura głównych akcjonariuszy spółki Farmacol S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku kształtowała się następująco (stan według Raportu bieżącego nr 43/2016 z dnia 20 grudnia 2016 roku – „Zawiadomienie o przekroczeniu 90% ogólnej liczby głosów w spółce publicznej”):

Imię i Nazwisko (Nazwa podmiotu)	Liczba posiadanych akcji	Udział % w kapitale zakładowym	Liczba głosów wynikająca z posiadanych akcji	Udział % w ogólnej liczbie głosów na WZ
Andrzej Olszewski	6 290 312	26,88%	10 545 112	33,58%
Zyta Olszewska	5 508 000	23,54%	9 250 600	29,46%
Nasza Apteka Sp. z o.o.	8 461 984	36,16%	8 461 984	26,95%
Pozostali poniżej 5%	3 139 704	13,42%	3 142 304	10,01%
Razem	23 400 000	100,00%	31 400 000	100,00%

Na dzień wydania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy struktura głównych akcjonariuszy spółki Farmacol S.A. według stanu na dzień 7 marca 2017 roku (stan według Raportu bieżącego nr 5 z dnia 7 marca 2017 roku – „Zawiadomienie o nabyciu znaczącego pakietu akcji Farmacol S.A. w drodze przymusowego wykupu”) kształtowała się następująco:

Imię i Nazwisko (Nazwa podmiotu)	Liczba posiadanych akcji	Udział % w kapitale zakładowym	Liczba głosów wynikająca z posiadanych akcji	Udział % w ogólnej liczbie głosów na WZ
Andrzej Olszewski	6 290 312	26,88%	10 545 112	33,58%
Zyta Olszewska	5 508 000	23,54%	9 250 600	29,46%
Nasza Apteka Sp. z o.o.	10 676 280	45,63%	10 676 280	34,00%
Pozostali poniżej 5%	925 408	3,95%	928 008	2,96%
Razem	23 400 000	100,00%	31 400 000	100,00%

5.1.5. Zestawienie stanu posiadania akcji Jednostki Dominującej poprzez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień przekazania raportu rocznego

Imię i Nazwisko (Nazwa podmiotu)	Liczba posiadanych akcji
Andrzej Olszewski	6 290 312
Zyta Olszewska	5 508 000
Maciej Olszewski	273 000
Anna Olszewska	270 000

W dniu 29 listopada 2016 roku Zarząd Jednostki Dominującej otrzymał zawiadomienie od Pana Andrzeja Olszewskiego – Przewodniczącego Rady Nadzorczej oraz Pani Zyty Olszewskiej - Wiceprzewodniczącej Rady Nadzorczej o nabyciu przez kontrolowaną przez nich spółkę tj. Nasza Apteka Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Sączu 8.461.984 sztuk akcji Jednostki Dominującej.

Po dniu bilansowym do dnia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy nastąpiła zmiana stanu posiadania akcji Jednostki Dominującej przez osoby nadzorujące. W dniu 7 marca 2017 roku Zarząd Jednostki Dominującej otrzymał zawiadomienie od spółki Nasza Apteka Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Sączu – spółka kontrolowana przez Pana Andrzeja Olszewskiego – Przewodniczącego Rady Nadzorczej oraz Panią Zytę Olszewską - Wiceprzewodniczącą Rady Nadzorczej o nabyciu przez spółkę Nasza Apteka Sp. z o.o. 2.214.296 sztuk akcji Jednostki Dominującej.

Zarząd Jednostki Dominującej nie posiadał jej akcji na dzień przekazania raportu rocznego.

5.1.6. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2016 rok zostało podpisane przez Zarząd Farmacol S.A. oraz zatwierdzone do publikacji w dniu 31 marca 2017 roku. Natomiast skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2015 rok zostało podpisane przez Zarząd Farmacol S.A. oraz zatwierdzone do publikacji w dniu 18 marca 2016 roku. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2015 został zatwierdzone przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki w dniu 30 czerwca 2016 roku.

5.1.7. Kontynuacja działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy oraz sprawozdania finansowe jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. zostały sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Jednostkę Dominującą oraz spółki wchodzące w skład Grupy przez okres przynajmniej 12 miesięcy od dnia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

5.1.8. Polityka zarządzania ryzykiem i zabezpieczenie

Opracowany przez Jednostkę Dominującą system zarządzania ryzykiem zakłada podejmowanie ryzyka w sposób kontrolowany w celu osiągnięcia wyznaczonych celów biznesowych, w tym założonych zysków, przy zachowaniu stabilnych stóp zwrotu z zaangażowanego kapitału. Grupa Kapitałowa Farmacol realizuje ten cel poprzez identyfikowanie, pomiar, monitorowanie oraz kontrolowanie poszczególnych rodzajów ryzyka występujących obecnie oraz mogących wystąpić w przyszłości w ramach działalności Grupy Kapitałowej Farmacol.

5.2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

5.2.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami przyjętymi przez Unię Europejską (MSSF UE), obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2016 roku. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję do Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC) oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259) („Rozporządzenie”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego za wyjątkiem należności wycenianych w skorygowanej cenie nabycia oraz zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej. Sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o zasadę memoriału, za wyjątkiem sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę Kapitałowa Farmacol przedstawione zostały poniżej.

5.2.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy Kapitałowej Farmacol. Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

5.2.3. Dokonane osądy i oszacowania

Sporządzone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym. Jakkolwiek przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu Jednostki Dominującej na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Szacunki Zarządu Jednostki Dominującej dotyczą przede wszystkim:

- ekonomicznych okresów użyteczności;
- założeń przyjętych do szacowania odpisów aktualizujących wartość aktywów;
- rezerw (rabaty do otrzymania, rezerwa na niewykorzystane urlopy, rezerwa na odprawy emerytalne, itp.);
- przewidywanej stawki podatkowej;
- wskaźników makro- i mikroekonomicznych przyjętych przez Jednostkę Dominującą na potrzeby szacowania wartości firmy.

5.2.4. Oświadczenia oraz format skonsolidowanego sprawozdania finansowego

5.2.4.1. Oświadczenie o zgodności

Zarząd Jednostki Dominującej oświadcza, że roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostało zgodnie z obowiązującymi Grupę Kapitałową Farmacol S.A. zasadami rachunkowości, odpowiada wszystkim wymaganiom MSSF przyjętym przez Unię Europejską, oraz że odzwierciedla w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej Farmacol, oraz jego wynik finansowy, oraz że sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej Farmacol S.A., w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

5.2.4.2. Format sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono w oparciu o zasadę kosztu historycznego za wyjątkiem należności wycenianych w skorygowanej cenie nabycia oraz zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej.

5.2.4.3. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje komisji do spraw interpretacji międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej

Zastosowanie nowych interpretacji i zmian standardów w roku 2016 roku nie miało istotnego wpływu na sytuację finansową Grupy Kapitałowej Farmacol S.A.

5.2.4.4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Poniższe standardy nie zostały jeszcze zastosowane przez Grupę przy sporządzeniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

- MSSF 9 Instrumenty finansowe mający zastosowanie do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Standard ten wprowadza ulepszone i uproszczone podejście do klasyfikacji i wyceny aktywów i zobowiązań finansowych oraz wymogi dotyczące rachunkowości zabezpieczeń i rozpoznawania utraty wartości aktywów finansowych,
- MSSF 14 Odroczone salda z regulowanej działalności wydany w dniu 30 stycznia 2014 roku mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku (nie zatwierdzony przez Komisję Europejską),
- MSSF 15 Przychody z umów z klientami – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Standard ten określa jednolity model rozliczania przychodów z umów z klientami. Zastąpi wytyczne dotyczące ujmowania przychodów zawarte w MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną i w związanych z nimi Interpretacjach,

- MSSF 16 Leasing - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Standard ten eliminuje różnice pomiędzy leasingiem finansowym i operacyjnym,
- Zmiany do MSR 7, mające zastosowanie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później. Zmiany przewidują przedstawienie ujawnień umożliwiających ocenę zmian wartości zobowiązań powstałych w ramach działalności finansowej, zarówno wynikających z przepływów pieniężnych, jak i zmian o charakterze niepieniężnym.
- Zmiany do MSR 12, mające zastosowanie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później. Zmiany wyjaśniają m.in. niezrealizowane straty powiązane z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej, dla których wartością podatkową jest ich początkowy koszt,
- Zmiany do MSSF 10 oraz MSR 28, których data wejścia w życie została odroczone na czas jeszcze nieokreślony. Zmiany dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem i mają na celu usunięcie sprzeczności między wymogami MSR 28 a MSSF 10.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej wyżej wymienione standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez GKF na dzień bilansowy.

5.2.4.5. Zmiana stosowanych zasad rachunkowości

Sporządzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, w stosunku do okresów poprzednich Jednostka Dominująca nie zmieniła stosowanych uprzednio zasad rachunkowości.

5.3. Opis głównych stosowanych zasad rachunkowości

5.3.1. Zasady rachunkowości przyjęte przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2016 sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską i obowiązującymi na dzień sporządzenia sprawozdania. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisje do Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC).

Zarządy Podmiotów Grupy zatwierdzają sprawozdania finansowe z dniem podpisania sprawozdań przez wszystkich członków Zarządu Jednostki Dominującej.

Farmacol S.A. jako jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe swojej Grupy Kapitałowej na dzień i za okres zakończony 31 grudnia 2016 roku zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską i obowiązującymi na dzień sporządzenia sprawozdania.

Jednostkowe i skonsolidowane sprawozdania finansowe zostały przedstawione w jednostkowym i skonsolidowanym raporcie oraz są one udostępnione na stronie www.farmacol.com.pl.

Podstawowe zasady rachunkowości do sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 12 miesięcy 2016 roku

Skonsolidowane sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o zasadę memoriału oraz o założenie, że Jednostka Dominująca będzie kontynuowała działalność w dającej się przewidzieć przyszłości.

Główne założenia przyjęte przez podmioty Grupy Kapitałowej przy sporządzaniu sprawozdań finansowych:

1. Rokiem obrotowym jednostki jest rok kalendarzowy.
2. W ramach roku obrotowego występują pośrednie okresy sprawozdawcze wynoszące:

Miesiąc – do uzgadniania zapisów ewidencji szczegółowej z zapisami na kontach syntetycznych,
Kwartał i półrocze – do dokonania wyceny aktywów i pasywów oraz ustalenia wyniku finansowego według przyjętych zasad rachunkowości.

3. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów sporządza się w układzie funkcjonalnym.
4. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządza się według metody pośredniej.
5. W ramach przyjętych zasad rachunkowości Grupa Kapitałowa Farmacol stosuje wzorcowe rozwiązania określone w MSR/MSSF mając na uwadze cel, jakim jest rzetelna i użyteczna prezentacja sprawozdania.
6. Waluta prezentacji – PLN.
7. Ewidencję i rozliczenie kosztów, zasady organizacji i przeprowadzania inwentaryzacji, zasady wyceny aktywów i pasywów, przyjęte procedury i zasady ochrony danych w systemach informatycznych przyjętych do stosowania w podmiotach Grupy Kapitałowej Farmacol reguluje instrukcja „Polityka Rachunkowości”.
8. Zasady sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych regulują odrębne instrukcje operacyjne.
9. Aktywa obrotowe to ta część majątku, którego okres użytkowania jest krótszy niż 1 rok.

5.3.2. Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcia jednostek (nabyte udziały i akcje) Jednostka Dominująca ujmuje w cenie nabycia.

Na dzień bilansowy dokonywany jest test na utratę wartości dotyczący wykazanej w bilansie kwoty wartości firmy.

5.3.3. Inwestycje w jednostki zależne

Przez jednostki zależne rozumie się jednostki, w odniesieniu do których Grupa Kapitałowa Farmacol ma zdolność kontrolowania ich polityki finansowej i operacyjnej. Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy Jednostka Dominująca ma zdolność do kierowania polityką finansową i operacyjną w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności. Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę Kapitałowa Farmacol, zaprzestanie konsolidacji ustępuje z dniem zaprzestania kontroli. Przejęcia jednostek zależnych rozlicza się metodą nabycia. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej.

5.3.4. Zasady konsolidacji

5.3.4.1. Jednostki powiązane

Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Jednostkę Dominującą. Kontrola ma miejsce wtedy, kiedy Jednostka Dominująca posiada zdolność kierowania bezpośrednio lub pośrednio polityką finansową i operacyjną danej jednostki w celu uzyskiwania korzyści płynących z jej działalności. Przy ocenie stopnia kontroli bierze się pod uwagę wpływ istniejących i potencjalnych praw głosu, które na dzień sprawozdawczy mogą zostać zrealizowane.

Sprawozdania finansowe spółek zależnych uwzględniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym począwszy od dnia uzyskania nad nimi kontroli aż do momentu jej wygaśnięcia.

5.3.4.2. Korekty konsolidacyjne

Salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy, transakcje zawierane w obrębie Grupy oraz wszelkie wynikające stąd niezrealizowane zyski lub straty, a także przychody oraz koszty Grupy są eliminowane w trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

5.3.4.3. Test na utratę wartości firmy

Zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” Farmacol S.A. na dzień bilansowy przeprowadza test na utratę wartości firmy.

Test dokonywany jest w oparciu o szacowanie przyszłych przepływów pieniężnych (DCF), które są możliwe do uzyskania w okresie kolejnych 5 lat działalności. W założeniach przyjmuje się średnioroczny wzrost rynku na poziomie ok. 2-5% (rynek hurtowy). Podobny parametr zakłada się przy szacowaniu wartości przyszłych przychodów spółek. Przy szacowaniu bieżącej wartości przyszłych wolnych przepływów pieniężnych dokonuje się przeliczenia stosując średnioważony koszt kapitału, którego wartość zmienia się głównie w zależności od struktury pasywów spółki oraz wyliczony osobno dla każdej ze spółek koszt kapitału własnego i kapitału obcego.

Na dzień 30 września 2012 roku Jednostka Dominująca przeprowadziła testy na utratę wartości firmy, które wykazały, że nastąpiła utrata wartości firmy Cefarm Warszawa S.A. wykazanej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w związku z czym dokonano odpisu aktualizującego w wysokości 8.495 tys. PLN. Powodem spadku wartości było wprowadzenie ustawy refundacyjnej, a co za tym idzie spadek rentowności aptek. Testy przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2016 roku nie wykazały konieczności tworzenia dalszego odpisu.

5.3.5. Ujęcie przychodów

5.3.5.1. Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów,
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów,
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją,
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

5.3.5.2. Świadczenie usług

Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania realizacji transakcji na koniec okresu sprawozdawczego. Wynik transakcji można ocenić w wiarygodny sposób, jeżeli zostaną spełnione wszystkie następujące warunki:

- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób;
- istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu przeprowadzonej transakcji;
- stopień realizacji transakcji na koniec okresu sprawozdawczego może być określony w wiarygodny sposób; oraz
- koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób.

5.3.5.3. Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu odsetek i dywidend ujmuje się w okresach, których dotyczą według wartości otrzymanej lub kwoty wymagającej zapłaty, o ile nie różnią się istotnie od ujęcia w skorygowanej cenie nabycia.

5.3.6. Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna ujmuje się po kursie kupna sprzedaży walut stosowanym przez bank, z którego usług spółka korzysta obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu średniego NBP obowiązującego na ten dzień. Ewentualne różnice między zastosowanym kursem NBP a kursem banku, z którego jednostka korzysta byłyby nieistotne.

Różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają.

5.3.7. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym zostały poniesione.

5.3.8. Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym podmioty Grupy otrzymały przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii, gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych; oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie określonych świadczeń (odprawy emerytalne) ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy podmiot Grupy jest zdecydowany w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupą pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego; lub
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

5.3.9. Podatek dochodowy

Korekta wyniku brutto wykazanego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz zmianę stanów podatków odroczonych.

5.3.9.1. Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

5.3.9.2. Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im

wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie podmiot Grupy może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne.

5.3.9.3. Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych.

5.3.10. Rzeczowe aktywa trwałe

Wycena stanu aktywów trwałych za wyjątkiem nieruchomości następuje wg cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o zakumulowane odpisy amortyzacyjne przy uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty ich wartości.

Koszt wytworzenia uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z wytworzeniem danych aktywów, ich instalacją, koszty finansowania oraz koszty demontażu, renowacji i usunięcia innego składnika aktywów, które są konieczne do poniesienia z tytułu instalacji i użytkowania danych aktywów trwałych. System operacyjny komputera lub program komputerowy obsługujący urządzenie sterowane komputerowo, które nie może pracować bez konkretnego programu (systemu), są traktowane jako integralne części tego składnika rzeczowych aktywów trwałych.

Późniejsze nakłady poniesione w celu zwiększenia przydatności składnika aktywów, zamiany części lub jego bieżącej obsługi uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje, jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko, gdy koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Ewidencja analityczna rzeczowych aktywów trwałych prowadzona jest w ujęciu ilościowo-wartościowym. Inwentaryzacja rzeczowych aktywów trwałych prowadzona jest zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości.

Początkowa wycena na moment ujęcia nieruchomości (grunty, budynki i budowle) jest oparta o cenę nabycia (cena zakupu plus koszty bezpośrednio związane z transakcją) lub koszt wytworzenia (koszt ustalony na dzień zakończenia budowy i przystosowania do użytkowania).

5.3.10.1. Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych dokonywane są metodą liniową wg stawek odzwierciedlających szacowane następujące okresy użytkowania odpowiednich aktywów.

Do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa Kapitałowa Farmacol zastosowała jednolite dla grup rodzajowych stawki umorzeniowe dla aktywów trwałych. Stawki te w poszczególnych grupach wynoszą:

- budynki i modernizacje 2,5%;

▪ inwestycje w obcych śr. trwałych	2,5%;
▪ budowle	4,0%;
▪ kotły i maszyny energetyczne	6,0%;
▪ maszyny ogólnego zastosowania	25,0%
▪ maszyny specjalistyczne	7,0%;
▪ urządzenia techniczne	6,0%;
▪ środki transportu	20,0% (flota) 14,0% (pozostałe)
▪ inne składniki majątku trwałego	6,0%.

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na każdy dzień bilansowy i w razie potrzeby dokonuje ich korekty.

Szacunkowo określane okresy użytkowania i związane z tym stawki amortyzacyjne dla środków trwałych są okresowo weryfikowane. Ze względu na szybki postęp techniczny oraz rozwój nowych technologii, szczególnie dla urządzeń, szacunki te mogą ulegać znaczącym zmianom. Podmioty Grupy zwiększą odpisy amortyzacyjne w razie skrócenia okresów użytkowania w stosunku do pierwotnych szacunków.

Grunt nie podlega amortyzacji. Nabyte prawa wieczystego użytkowania gruntów są ujmowane w pozycji rzeczowych aktywów trwałych i są traktowane tak jak grunty.

Według opinii Zarządu Jednostki Dominującej wartość odzyskiwalna składników rzeczowych aktywów trwałych objętych odpisem aktualizującym odpowiada ich wartości godziwej pomniejszonej o koszt zbycia.

5.3.10.2. Nieruchomości inwestycyjne

W odniesieniu do nieruchomości inwestycyjnych Grupa Kapitałowa stosuje model ceny nabycia, w związku z tym nieruchomości inwestycyjne ujmuje się i wycenia zgodnie z MSR 16.

Grupa Kapitałowa klasyfikuje jako nieruchomości inwestycyjne, nieruchomości spełniające następujące warunki:

- grunty, budynki, budowle, które posiadane są w związku z długoterminowym wzrostem ich wartości (nie przeznaczone do sprzedaży po krótkim okresie w ramach zwykłej działalności jednostki);
- grunty, budynki, budowle, co do których przyszłe użytkowanie jest aktualnie nieokreślone;
- grunty, na terenie których planowana jest budowa lokali użytkowych lub mieszkalnych, które w przyszłości mają zostać oddane w podnajem (oddane w leasing operacyjny);
- budynki, budowle wynajmowane (oddane w leasing operacyjny) lub niewykorzystywane obecnie przez jednostkę, a przeznaczone do wynajęcia (oddania w leasing operacyjny).

Nieruchomości inwestycyjne umarżane są zgodnie z MSR 16.

Wartość nieruchomości inwestycyjnych jest prezentowana i weryfikowana przez podmioty Grupy w następujący sposób:

- Początkowa wycena na moment ujęcia nieruchomości inwestycyjnych jest oparta o cenę nabycia (cena zakupu plus koszty bezpośrednio związane z transakcją) lub koszt wytworzenia (koszt ustalony na dzień zakończenia budowy i przystosowania do użytkowania).
- W sprawozdaniach wg stanu na 31 grudnia 2016 roku grunty inwestycyjne wykazane są wg wartości równej cenie zakupu.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość nieruchomości inwestycyjnych wyniosła 25.777 tys. PLN natomiast na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość nieruchomości inwestycyjnych wyniosła 27.528 tys. PLN. Nieruchomości inwestycyjne występowały w spółkach Cefarm Wrocław S.A. oraz Farmacol Inwestycje Sp. z o.o.

5.3.11. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy Kapitałowej Farmacol, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne i prawne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane liniowo.

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe wycenia się w wysokości poniesionych kosztów na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego pomniejszonych o zakumulowane odpisy amortyzacyjne. Aktywowane koszty odpisuje się metodą liniową przez szacowany okres użytkowania.

Wartości niematerialne i prawne podlegają amortyzacji w wysokości 25% w skali roku.

Jako składniki wartości niematerialnych i prawnych są identyfikowane między innymi: zakupione prawo wynikające z tytułu umownego lub prawnego, wytworzone we własnym zakresie programy komputerowe, licencja lub składnik objęty ochroną praw autorskich.

Wartości niematerialne zaklasyfikowane jako aktywa przeznaczone do sprzedaży nie są prezentowane w tej pozycji bilansowej i są ujmowane i wyceniane zgodnie z MSSF 5.

Spółki Grupy Kapitałowej nie posiadają składników majątku o nieokreślonym okresie użytkowania.

5.3.12. Wartość firmy

Wartość firmy jest ujmowana według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę kosztów przejęcia jednostki nad udziałem jednostki przejmującej wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Do czasu ostatecznego ustalenia wartości firmy jest ona ustalona prowizorycznie zgodnie z MSSF 3 par. 63. Grupa Kapitałowa Farmacol ma 12 miesięcy na ustalenie końcowej wartości firmy. Wartość firmy ma nieoznaczony okres użytkowania, po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według cen nabycia pomniejszonej o skumulowane odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartość firmy poddawana jest weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie, na koniec każdego roku sprawozdawczego przeprowadzany jest test na utratę wartości firmy.

5.3.13. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży stanowią zakwalifikowane do tej kategorii aktywa lub ich grupy i ujmowane są w sprawozdaniu finansowym w kwocie niższej z dwóch kwot: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansową realizuje się przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie bieżącego użytkowania. Warunkiem zaliczenia aktywów do tej grupy jest podjęcie przez spółkę Grupy decyzji (uchwała Zarządu) o sprzedaży aktywów, wysokie prawdopodobieństwo zbycia, a także dostępność tych aktywów do natychmiastowej sprzedaży. Do tej grupy mogą być zakwalifikowane: wartości niematerialne, rzeczowy majątek trwały, wierzytelności, akcje i udziały spółek zależnych i stowarzyszonych, inny finansowy majątek spółki.

Zyski i straty z tytułu sprzedaży lub likwidacji rzeczowych aktywów trwałych są ustalone jako różnica między przychodami netto ze zbycia (jeżeli takie były) a wartością bilansową zbywanych pozycji.

5.3.14. Działalność zaniechana

Działalność zaniechana jest rozpoznawana i ujawniana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wtedy, gdy

zgodnie z planem zostanie podjęta decyzja o zbyciu odrębnej, ważnej dziedziny działalności spółki Grupy, której aktywa, zobowiązania i wyniki finansowe mogą zostać wyraźnie wydzielone operacyjnie lub dla celów sprawozdawczości finansowej. Zysk lub strata netto z działalności zaniechanej oraz zysk lub strata z jej zbycia są wykazane odrębnie w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Przepływy środków pieniężnych netto, które można przypisać do działalności zaniechanej są prezentowane odrębnie w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów środków pieniężnych.

W sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy Kapitałowej za rok 2016 jak i za rok 2015 nie wystąpiła działalność zaniechana.

5.3.15. Zapasy

Zapasy są aktywami przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach zakupu. W ocenie Zarządu Farmacol S.A. różnica między wyceną zastosowaną przez spółkę a wyceną w cenie nabycia nie jest istotna. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Towary z importu wycenione są wg cen zakupu przeliczonych wg średniego kursu NBP z dnia wystawienia faktury i powiększonych o cło i podatki graniczne i inne zobowiązania płacone w związku z nabyciem towarów. Koszty zakupu towarów obciążają bezpośrednio koszty działalności.

Rozchód towarów jest dokonywany zgodnie z zasadą pierwsze przyszło - pierwsze wyszło.

Na dzień bilansowy przy wycenie wartości towarów uwzględnia się zmniejszenie ich wartości handlowej - skutkuje to odpisami z tytułu trwałej utraty wartości.

Grupa dokonuje odpisów aktualizujących wartość zapasów na te pozycje, których okres magazynowania przekracza 180 dni, a termin przydatności jest krótszy niż 90 dni. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne. W zapasach wykazuje się też zapasy inwestycyjne tj. aktywa, które po zakończeniu budowy mają zostać sprzedane.

5.3.16. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na podmiotach Grupy ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

5.3.17. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe Grupy Kapitałowej Farmacol klasyfikowane są do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;
- pożyczki i należności własne.

Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

Postanowienia MSR/MSSF nie mają zastosowania do udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, które ujmowane są zgodnie z MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdanie finansowe”, MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych” lub MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach”. Wycenę inwestycji w jednostki zależne opisano w osobnym punkcie.

5.3.17.1. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia i wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, spełniające łącznie poniższe warunki:

- klasyfikuje się jako przeznaczony do obrotu, jeżeli:
  - został nabyty przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości; lub
  - stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi spółka zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków;
- przy początkowym ujęciu został wyznaczony jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków lub strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

Farmacol S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku posiada obligacje zaklasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. W związku z tym, że obligacje nie są notowane na aktywnym rynku Jednostka Dominująca określa wartość godziwą obligacji w wartości nominalnej pomniejszonej o spłaty i skorygowanej o wartość odsetek. Oprocentowanie obligacji wynosi 11% w stosunku rocznym.

Pomimo tego, że data zapadalności obligacji minęła, do dnia podpisania sprawozdania nie nastąpił ich wykup. Zabezpieczeniem świadczeń pieniężnych wynikających z obligacji jest hipoteka łączna na nieruchomościach. Jednostka Dominująca utworzyła w wyniku 2014 roku odpis na wartość niewykupionych obligacji w kwocie 8.796 tys. PLN.

5.3.17.2. Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Grupa Kapitałowa Farmacol klasyfikuje jako inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać je w posiadaniu do terminu wymagalności inne niż aktywa finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, dostępne do sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa posiada obligacje zaklasyfikowane jako aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności. Wartość nabytych w roku 2016 obligacji na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 14.212 tys. PLN.

5.3.17.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie będące pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności, aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez

wynik finansowy.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku spółka nie posiadała aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

5.3.17.4. Pożyczki i należności własne

Pożyczki i należności własne są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi z ustalonymi bądź możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwitowane na aktywnym rynku, inne niż inwestycje utrzymywane do upływu terminu wymagalności, aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Jako pożyczki i należności klasyfikowane są należności handlowe, pozostałe należności (wynikające z operacji „nietypowych”), pożyczki udzielane klientom dokonującym zakupu towarów handlowych w powiązaniu z umowami handlowymi, inne pożyczki (o zmiennej stopie procentowej).

Pożyczki i należności zalicza się do aktywów obrotowych, o ile ich termin wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy zalicza się do aktywów trwałych.

Pożyczki i należności wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących ich wartość, o ile nie różni się istotnie od wyceny w skorygowanej cenie nabycia.

5.3.18. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, środki pieniężne w drodze, depozyty bankowe płatne na żądanie oraz krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy i dużej płynności. W rachunku przepływów pieniężnych do środków pieniężnych zalicza się również prezentowany w bilansie, w pozycji krótkoterminowych kredytów i pożyczek – krótkoterminowy kredyt w rachunku bieżącym.

Do środków pieniężnych nie zalicza się i nie wykazuje środków pieniężnych należących do zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i Zakładowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Środki pieniężne na rachunkach bankowych w walutach obcych wyceniane są na dzień bilansowy po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień. Ewentualne różnice między zastosowanym kursem NBP a kursem banku, z którego jednostka korzysta byłyby nieistotne.

5.3.19. Pozostałe aktywa i pasywa

Do pozostałych aktywów zalicza się wydatki lub zużycie składników majątkowych dotyczące późniejszych okresów niż ten, w którym je poniesiono. Koszty te w konsekwencji zwiększają koszty późniejszych okresów. Są one odroczone do rozliczenia w czasie pod warunkiem, że spełniają definicję aktywów.

Pozostałe pasywa są to zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą oraz zobowiązania przyszłe wynikające z bieżącej działalności spółki oszacowane zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości. Szacunki są wykonane w taki sposób, aby wiarygodnie odzwierciedlały przyszłe skutki finansowe.

Pozostałe pasywa zawierają również kwoty przyszłe należne pracownikom.

5.3.20. Utrata wartości aktywów

Inwestycje w jednostki, które nie podlegają konsolidacji analizowane są pod kątem konieczności objęcia ich odpisem z tytułu trwałej utraty wartości na każdy dzień bilansowy zgodnie z MSR 36.

Aktywa wyceniane zgodnie z MSR 16 (rzeczowe aktywa trwałe oraz nieruchomości inwestycyjne) analizuje się pod

kątem utraty wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości bilansowej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartość godziwa pomniejszona o koszty doprowadzenia do sprzedaży lub wartość użytkowa. Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne) i dokonuje oszacowania.

Jednostka Dominująca na bieżąco ocenia istnienie przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości któregoś ze składników aktywów zarówno z zewnętrznych jak i wewnętrznych źródeł informacji.

Aktywa trwale zaklasyfikowane jako aktywa przeznaczone do sprzedaży ujmuje się i wycenia zgodnie z MSSF 5.

Szczególne zasady stosowane przy analizie utraty wartości aktywów.

Wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz pożyczek aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty. Odpisy aktualizujące dokonuje się w odniesieniu do:

- należności i udzielonych pożyczek od dłużników postawionych w stan likwidacji lub stan upadłości;
- należności kwestionowanych przez dłużnika i skierowane na drogę sądową w wysokości należności głównej w momencie przekazania pozwu do sądu;
- należności przeterminowanych (w tym udzielonych pożyczek) skierowanych na drogę sądową w wysokości należności głównej w momencie przekazania pozwu do sądu;
- należności przeterminowanych dotyczących powyżej 360 dni w kwocie należności głównej.

Wyżej wymienione zasady są zasadami bezwzględnie obowiązującymi, od których nie ma wyjątków np. z tytułu zabezpieczenia hipoteką części należności będących przedmiotem postępowania sądowego

Odpis aktualizujący zapisuje się na konto:

- kosztów finansowych – w przypadku odsetek lub pożyczek;
- kosztów operacyjnych – w pozostałych przypadkach.

Jednostka Dominująca standardowo stosuje termin płatności od 30 do 60 dni. Terminy dłuższe niż 60 dni nie są stosowane. W zależności od wartości przyznanych limitów kredytowych Jednostka Dominująca domaga się przedstawiania odpowiednich zabezpieczeń przez klientów.

W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Jednostka Dominująca dokonuje odpisów aktualizujących wartość zapasów na te pozycje, których okres magazynowania przekracza 180 dni, a termin przydatności jest krótszy niż 90 dni. Są to odpisy aktualizujące wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających.

5.3.21. Kapitały

Kapitał własny obejmuje kapitały tworzone przez Jednostka Dominująca zgodnie z obowiązującym prawem tj. właściwymi ustawami oraz Statutem Jednostki Dominującej.

Kapitał zakładowy wynika z objęcia akcji Spółki dominującej przez jej akcjonariuszy i jest wykazany według wartości nominalnej, w wysokości stanowiącej iloczyn wyemitowanych i objętych oraz należycie opłaconych akcji i wartości nominalnej jednej akcji zgodnej ze Statutem Spółki oraz wpisem do Krajowego Rejestru Spółek.

Kapitały grupuje się w następujących kategoriach:

- kapitał akcyjny,
- kapitał zapasowy,
- kapitały rezerwowe powstały zgodnie z uchwałami WZA,
- zysk/strata z lat ubiegłych,
- wynik finansowy okresu bieżącego.

Koszty emisji akcji poniesione przy podwyższeniu kapitału zakładowego zmniejszają kapitał własny do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostałą część zalicza się do kosztów finansowych.

5.3.21.1. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy w Grupie Kapitałowej Farmacol tworzony jest z odpisów z zysków, z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, z nadwyżki ceny uzyskanej nad kosztami emisji. Do kapitału zapasowego jednostka dominująca dokonuje przekwalifikowania kapitału rezerwowego utworzonego na nabycie akcji własnych w związku z dokonanym nabyciem. Zgodnie z przepisami KSH spółki są zobowiązane do tworzenia kapitału zapasowego na pokrycie do którego przelewa się co najmniej 8% zysku dopóki kapitał ten nie osiągnie wartości 1/3 kapitału zakładowego. O użyciu kapitału zapasowego decyduje Walne Zgromadzenie. Jednakże część kapitału zapasowego w wysokości 1/3 kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wskazanej w sprawozdaniu finansowym spółki.

5.3.21.2. Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy jest tworzony zgodnie ze statutem spółki. O użyciu kapitału rezerwowego decyduje Walne Zgromadzenie. Jednostka dominująca do kapitałów rezerwowych zalicza m.in. kapitał utworzony na nabycie akcji własnych. W momencie nabycia akcji własnych jednostka dominująca dokonuje przekwalifikowania odpowiadającej części kapitału rezerwowego utworzonego uprzednio na ten cel na kapitał zapasowy. W kapitale rezerwowym jednostka dominująca ujmuje kapitał uzyskany z emisji akcji po pomniejszeniu o koszty emisji.

5.3.21.3. Nabyte akcje własne

Jednostka Dominująca na podstawie uchwał dokonuje skupu akcji własnych w celu ich umorzenia lub w celach inwestycyjnych. Nabyte akcje własne ujmowane są według ceny nabycia jako wielkość ujemna w ramach kapitału własnego.

5.3.22. Całkowite dochody

Całkowite dochody ogółem to zmiany w kapitale własnym, które nastąpiły w ciągu okresu sprawozdawczego na skutek transakcji innych niż transakcje zawierane z właścicielami występującymi w charakterze udziałowców. Obejmują wszystkie pozycje rachunków zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów. Do innych całkowitych dochodów Grupa zalicza zyski i straty z tytułu przeszacowania instrumentów finansowych przeznaczonych do sprzedaży.

5.3.23. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję obliczany jest w sposób przedstawiony poniżej.

Podstawowy zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Rozwodniony zysk netto na akcję jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres (rok obrotowy) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji występujących w danym okresie sprawozdawczym powiększoną o średnią ważoną liczbę akcji zwykłych, które byłyby wyemitowane przy zamianie rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe.

5.3.24. Zobowiązania

Na podstawie założeń koncepcyjnych MSSF zobowiązanie ujmuje się w bilansie, jeżeli prawdopodobne jest, że dojdzie do wypływu zasobów zawierających korzyści ekonomiczne na skutek uregulowania przez jednostkę obecnego obowiązku, zaś kwotę konieczną do wywiązania się z obowiązku można wiarygodnie określić. Równocześnie ujmuje się także odnośne aktywa lub koszty.

Zobowiązania są klasyfikowane jako krótkoterminowe i długoterminowe.

5.3.24.1. Kredyty i otrzymane pożyczki

Kredyty i pożyczki ujmuje się w wartości nominalnej kredytu lub pożyczki. Na dzień bilansowy zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek ujmuje się w kwocie wymagającej zapłaty (o ile nie różni się istotnie od wyceny w skorygowanej cenie nabycia). Spółka przeprowadza analizy mające na celu określenie wartości tej różnicy na każdy dzień bilansowy.

Kredyty i pożyczki zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych, chyba że spółka posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty zobowiązania o co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

5.3.24.2. Zobowiązania finansowe

Zobowiązanie finansowe to każde zobowiązanie, które jest:

- obowiązkiem umownym do przekazania innej jednostce środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych lub do zamiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach,
- kontraktem, który zostanie lub może zostać rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki.

Na potrzeby wyceny Grupa kwalifikuje zobowiązania finansowe do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub pozostałych zobowiązań finansowych. Kwalifikacja dokonywana jest w momencie początkowego ujęcia zobowiązania.

5.3.25. Transakcje w walutach obcych

Transakcje sprzedaży i zakupu w walucie obcej są przeliczane na walutę polską zgodnie ze średnim kursem NBP dla danej waluty obowiązującym na dzień zawarcia transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów,

Rozchody waluty na rachunkach środków pieniężnych ujmuje się zgodnie z zasadą FIFO.

Różnice kursowe z tytułu wyceny niepieniężnych aktywów i zobowiązań finansowych wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu wyceny niepieniężnych aktywów i zobowiązań finansowych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu wyceny takich niepieniężnych aktywów finansowych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w kapitale z wyceny instrumentów dostępnych do sprzedaży.

5.3.26. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa warunkowe powstają wtedy, gdy wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny, lecz nie jest praktycznie pewny, a jego zaistnienie zależy od zdarzeń nie podlegających kontroli spółki.

Zobowiązania warunkowe powstają, gdy:

- występuje możliwy obowiązek, który ma zostać potwierdzony przez przyszłe zdarzenia pozostające poza kontrolą spółki,
- obecnie istniejący obowiązek może lecz prawdopodobnie nie będzie powodować konieczności wydatkowania środków,
- kwoty obecnego zobowiązania nie można wystarczająco wiarygodnie oszacować.

Zobowiązania warunkowe ujawnia się w informacji dodatkowej. Jeżeli prawdopodobieństwo wypływu środków jest znikome – zobowiązanie warunkowe nie jest ujawniane.

5.4. Czynniki ryzyka finansowego

Działalność prowadzona przez Grupę Kapitałową Farmacol narażona jest na następujące zagrożenia finansowe:

- ryzyko rynkowe; obejmuje trzy rodzaje ryzyka: ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej oraz inne ryzyko cenowe,
- ryzyko kredytowe; przyjęto że jest to ryzyko związane z instrumentem finansowym (aktywami finansowymi), kiedy jedna ze stron nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań w stosunku do drugiej.
- ryzyko utraty płynności; przyjęto że dotyczy trudności spółki w wywiązywaniu się z zobowiązań związanych ze zobowiązaniami finansowymi.

Grupa stara się minimalizować potencjalne niekorzystne wpływy tych ryzyk na wyniki finansowe.

Ryzykiem zarządza bezpośrednio zarząd każdej spółki Grupy analizując na bieżąco skalę tego ryzyka i podejmując w tym zakresie stosowne decyzje. W przypadku wystąpienia takiej konieczności opracowywane i wdrażane są procedury postępowania. Farmacol S.A. dąży do unifikacji procedur stosowanych w podmiotach Grupy.

Bieżące zarządzanie ryzykiem prowadzone jest w pionach finansowych spółek Grupy.

5.4.1. Ryzyko rynkowe

- Ryzyko zmiany kursu walut:

Farmacol Logistyka spółka z Grupy Kapitałowej prowadzi działalność polegającą na nabyciu towarów m.in. z krajów Unii Europejskiej oraz na imporcie, co naraża ją na ryzyko zmiany kursu walut (w szczególności EUR – 95% obrotów walutowych, w zdecydowanie mniejszym stopniu USD). Około 0,5% zakupów towarów handlowych rozliczanych jest w wyżej wymienionych walutach. Ryzyko zmiany kursu walut wynika z dokonywanych transakcji zakupu towarów handlowych, za które płatność następuje w terminie późniejszym niż zakup. Średnio płatność za towary, w przypadku których zapłata następuje w walutach obcych, dokonywana jest po ok. 70 dniach od daty zakupu.

Zakupy rozliczane w walutach obcych nie występują w innych podmiotach Grupy – poza podmiotem dominującym.

Jeden z podmiotów Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. posiada kredyt inwestycyjny rozliczany częściowo w CHF – wartość tej części kredytu wyniosła na dzień 31 grudnia 2016 roku 2.526 tys. CHF a na dzień 31 grudnia 2015 roku 3.368 tys. CHF; zgodnie z umową zadłużenie w CHF spłacane jest w 122 ratach po 70 tys. CHF (po przeliczeniu na PLN) począwszy od listopada 2009 roku (ostatnia rata płatna jest 28 grudnia 2019 roku); oprocentowanie oparte o LIBOR 1M w CHF + marża banku; kwota tego zadłużenia narażona jest na ryzyko kursowe.

Wrażliwość na zmianę kursu PLN:

Przy obecnych poziomach płatności dokonywanych w walutach zmiana kursu EUR średnio o 0,10 PLN w stosunku do kursu z dnia zakupu powoduje w skali roku powstanie różnicy kursowej w kwocie ok. +/- 600 tys. PLN.

Kierunek zmian jak i możliwa zmiana kursu PLN jest trudna do przewidzenia i oszacowania. Spółki z Grupy Kapitałowej Farmacol w trakcie tworzenia budżetu czynią założenia w tym zakresie bazując na prognozach publikowanych przez NBP a także zwracając uwagę na kurs EUR przyjęty w ustawie budżetowej. Są to jednakże założenia obciążone dużym ryzykiem popełnienia błędu.

- Ryzyko stopy procentowej – spółki Grupy korzystają z krótkoterminowych i długoterminowych kredytów bankowych – umowa na rok czasu (kredyty obrotowe) i wieloletnia (kredyt inwestycyjny w jednym z podmiotów Grupy), przedłużana aneksem; oprocentowanie oparte o WIBOR 1M + marża banku; rynkowa zmiana stóp procentowych powoduje skutki dla odsetek płaconych przez spółki Grupy,
- Ryzyko cenowe: podmioty z Grupy Kapitałowej nie są narażone na ryzyko cenowe z tytułu sprzedaży leków refundowanych z uwagi na fakt stosowania z góry ustalonych cen, ale ryzyko cenowe występuje dla sprzedaży leków nierefundowanych.

Analiza wrażliwości:

Przy przeciętnym zadłużeniu odsetkowym na poziomie od 50.000 tys. PLN do 100.000 tys. PLN zmiana przeciętnego poziomu WIBOR-u 1M o 1 pp. w ciągu roku spowoduje zwiększenie kwoty płaconych odsetek o 500 tys. PLN do 1.000 tys. PLN.

Ryzyko odsetkowe związane jest tylko z kredytami bankowymi.

5.4.2. Ryzyko kredytowe

Głównymi aktywami finansowymi narażonymi na ryzyko kredytowe są: należności handlowe, pożyczki, oraz pozostałe należności (np. za świadczenie usług marketingowych). Kwoty w/w pozycji aktywów prezentowane są w sprawozdaniach finansowych w wartościach netto tj. po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące. Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym stanowi wartość bilansowa aktywów finansowych nie uwzględniająca wartości zabezpieczeń.

Kredyt kupiecki udzielany jest kontrahentom zgodnie z zasadami określonymi w procedurze obowiązującej w tym zakresie w Farmacol S.A. i podmiotach Grupy. Odstępstwa od procedury wymagają zgody Zarządu poszczególnych spółek.

Kontrahenci dokonujący zakupów na odroczony termin zapłaty mają ustalony limit handlowy określający ich górną granicę zobowiązań wobec spółek Grupy Kapitałowej Farmacol. Poziom zadłużenia i wykorzystanie kredytu kupieckiego jest stale monitorowany. W przypadku przekroczenia ustalonego terminu zapłaty sprzedaż do kontrahenta jest wstrzymywana. W przypadku braku zapłaty sprawy kierowane są do windykacji.

Ryzyko kredytu kupieckiego jest ograniczane również poprzez pobieranie od klientów zabezpieczeń, których rodzaj i wartość zależy od przyznawanych limitów kredytowych i długości ustalonego terminu zapłaty.

Ryzyko kredytowe rozproszone jest na ok. 8 tys. czynnych kontrahentów. Zarząd określa w procedurze zasady kontrolowania poziomu należności i terminowości spłat, określa też możliwe do przyznania limity kredytu kupieckiego (zależne od jakości przedstawionych zabezpieczeń).

Koncentracja ryzyka kredytowego oceniana jest jako niewielka w związku z rozłożeniem ryzyka na bardzo dużą grupę klientów. Znaczna część należności jest zabezpieczona – hipoteka, przewłaszczenia zapasów, poręczenia osób trzecich, cesje należności z NFZ.

Pożyczki dla klientów udzielane są również w oparciu o ustalone procedury. Ich udzielanie związane jest z zawarciem umów handlowych (o dostawę towarów) Pożyczki udzielane są maksymalnie na okres 3 lat. Ich oprocentowanie oparte jest o WIBOR 1M powiększony o marżę.

Spłata udzielonych pożyczek jest zabezpieczona na majątku lub między innymi poprzez poręczenia.

Całość ryzyka kredytowego dotyczy pozycji rozliczanych w PLN. Ryzyko rozłożone jest na obszarze całego kraju. Ok

97% należności dotyczy segmentu sprzedaży hurtowej, reszta – sprzedaży detalicznej. Płatności w aptekach własnych dokonywane są gotówką.

Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym na dzień bilansowy to potencjalnie utrata wszystkich należności handlowych czyli kwoty 967.892 tys. PLN co jest mało prawdopodobne.

5.4.3. Ryzyko utraty płynności

Grupa Kapitałowa Farmacol zakłada utrzymywanie odpowiedniego poziomu środków płynnych oraz dostępności finansowania. Służby finansowe spółek Grupy Kapitałowej Farmacol zachowują odpowiednią elastyczność finansowania w ramach dostępnych środków finansowych i przyznanych limitów w liniach kredytowych.

Grupa utrzymuje zasoby środków pieniężnych wystarczające do regulowania wymagalnych zobowiązań oraz posiada dodatkowe możliwości finansowania dzięki przyznanym limitom kredytowym.

W ramach procesów ograniczających ryzyko utraty płynności Grupa:

- prognozuje przepływy pieniężne;
- kontroluje dopasowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości posiadanych linii kredytowych;
- dopasowuje wartość aktywów płynnych w spółkach Grupy Kapitałowej Farmacol do potrzeb poszczególnych spółek; w razie potrzeby następują przepływy środków (umowy pożyczki).

Wartość posiadanych kapitałów własnych, dostępne linie kredytowe i możliwość powiększenia kredytów obrotowych lub zawarcia umów dotyczących finansowania inwestycyjnego (długoterminowego) pozwalają ocenić, iż ryzyko to na dzień dzisiejszy jest bardzo mało istotne.

W Grupie ryzyko zmiany stóp procentowych związane jest z kredytem obrotowym. Kredyty i pożyczki o zmiennym oprocentowaniu narażają podmioty Grupy na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych w wyniku zmiany stóp procentowych (wyższe koszty odsetek bankowych).

5.4.4. Zarządzanie kapitałem

Celem Jednostki Dominującej w zarządzaniu ryzykiem kapitałowym jest ochrona zdolności spółki do kontynuowania działalności, aby możliwe było zapewnienie zwrotu z inwestycji akcjonariuszom oraz korzyści dla innych zainteresowanych stron, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu. By utrzymać lub skorygować strukturę kapitału, spółka może zmieniać kwotę dywidend do wypłacenia akcjonariuszom, emitować nowe akcje, zwiększać zadłużenie lub sprzedawać aktywa w celu obniżenia zadłużenia.

Grupa Kapitałowa Farmacol zarządzając kapitałem zwraca uwagę na:

- wskaźniki rotacji zobowiązań handlowych,
- zadłużenie kredytowe obrotowe – wartość dostępnych linii kredytowych powinna zapewnić terminowość regulowania zobowiązań handlowych Grupy (analizuje się tutaj również wskaźnik rotacji zapasów i należności, a także przyszłe plany inwestycyjne Grupy);
- stan aktywów obrotowych i zadłużenia w spółkach Grupy Kapitałowej – Spółka optymalizuje te parametry w skali Grupy.

W 2016 oraz 2015 roku wszystkie zewnętrzne wymogi związane z zarządzaniem kapitałem były przestrzegane.

5.5. Pozostałe ryzyka rynkowe

5.5.1. Ryzyko spadku tempa wzrostu gospodarczego w Polsce

Przychody spółek Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. są realizowane w całości na rynku krajowym, dlatego też

działalność Grupy jest w dużej mierze uzależniona od sytuacji makroekonomicznej Polski. Spadek tempa wzrostu gospodarczego jak również spadek płac realnych może być przyczyną zmniejszenia poziomu popytu na towary sprzedawane przez Grupę. Sytuacja budżetu państwa może mieć wpływ na rewaloryzację emerytur i rent.

5.5.2. Ryzyka związane z regulacjami prawnymi

Zagrożeniem dla działalności Grupy są zmieniające się przepisy prawa lub różne jego interpretacje. Ewentualne zmiany przepisów prawa, a w szczególności przepisów podatkowych, przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, mogą zmierzać w kierunku powodującym wystąpienie negatywnych skutków dla działalności prowadzonej przez Grupę. Aby temu zapobiec w Grupie prowadzona jest świadoma polityka „bezpieczeństwa podatkowego”. Jednym z przejawów prowadzonej polityki są działania zmierzające do uzyskania interpretacji podatkowych w obszarach objętych znaczącym ryzykiem podatkowym.

Czynnikiem ryzyka wynikającym z regulacji organów administracji państwowej są zmiany na listach leków refundowanych. Dodatkowym czynnikiem potęgującym ryzyko związane z regulacjami prawnymi było wejście w życie tzw. Ustawy Refundacyjnej, w której została ustalona stała marża hurtowni na wszystkie leki refundowane. Wysokość marży nie może być większa niż 5%. Ustawa wpłynęła na rentowność aptek, których sprzedaż w dużej mierze dotyczy leków refundowanych. To z kolei wiąże się ze zwiększonym ryzykiem utraty płynności aptek prowadzących taki rodzaj sprzedaży. Dlatego Grupa od dłuższego czasu przygotowywała się pod kątem tego ryzyka i dostosowywała poziom zabezpieczeń do sytuacji finansowej poszczególnych kontrahentów.

5.5.3. Ryzyko ekonomiczne

Czynniki zewnętrzne, które wpływają na wyniki Grupy są charakterystyczne dla sektora handlu. Wiąże się to z silnym powiązaniem popytu ze strony klientów z sytuacją gospodarczą. Pogorszenie sytuacji makroekonomicznej, a tym samym spadek dochodów ludności, negatywnie wpływają na sytuację finansową sektora handlu.

Istotną grupą klientów dokonującą zakupów w aptekach są emeryci i renciści. Na popyt tej grupy klientów wpływają indeksacje emerytur i rent, a także wielkość inflacji CPI.

5.5.4. Ryzyko związane z wysoką konkurencyjnością branży, w której działa Grupa

Jest to istotny czynnik ryzyka w działalności Grupy. Rynek dystrybucji leków jest rynkiem wysoko konkurencyjnym, z trzema podmiotami o dominującej pozycji i z wieloma podmiotami o mniejszym znaczeniu, ale aktywnie działającymi na rynku, często silnymi na rynkach lokalnych.

5.5.5. Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży

Handel hurtowy i detaliczny artykułami farmaceutycznymi odczuwa nasilenie sprzedaży leków w okresie I i IV kwartału – jest to związane z większą zachorowalnością w tym okresie.

5.5.6. Ryzyko związane z utrzymaniem i przyciągnięciem najlepszych osób zarządzających oraz wysoko wykwalifikowanych pracowników

Dalszy dynamiczny rozwój Grupy Kapitałowej Farmacol uzależniony jest od efektywności i jakości pracy Zarządu i kluczowych dla rozwoju osób, które podejmują najważniejsze decyzje dotyczące jej bieżącej działalności oraz planowanych projektów inwestycyjnych. Zatrudnienie nowych, wysokiej klasy specjalistów wiąże się z wydłużonymi terminami rekrutacji, poniesieniem dodatkowych kosztów na rzecz firm pośredniczących oraz obniżoną wydajnością pracy w pierwszych miesiącach po zatrudnieniu.

Wpływ w/w ryzyk na przyszłe wyniki Grupy Kapitałowej Farmacol

Grupa Kapitałowa Farmacol nie jest w stanie z dużym prawdopodobieństwem założyć jakie będą przyszłe decyzje organów władzy i administracji państwowej wpływające na funkcjonowanie rynku farmaceutycznego. Cały czas spekuluje się na temat różnych projektów ustaw które mają się pojawić. Dlatego Grupa koncentruje się na faktach (wprowadzonych ustawach), zwłaszcza na ostatnio wprowadzonej tzw. Ustawie refundacyjnej, która dość mocno wpłynęła na funkcjonowanie rynku farmaceutycznego.

Odnosnie wzrostu PKB i wpływu wzrostu gospodarczego na dochody rozporządzone klientom aptek - Grupa czyni ostrożne założenia. Rynek farmaceutyczny nie jest rynkiem reagującym silnie na sytuację gospodarczą. Dlatego Spółki Grupy Kapitałowej Farmacol nie są podmiotami cyklicznymi, rozwijającym się intensywnie w sytuacji dużego wzrostu gospodarczego i „kurczącymi się” w sytuacji spadku PKB.

W budżetach na kolejne lata Grupa z reguły zakłada kilkuprocentowy wzrost rynku. Zawsze też zakładany jest wzrost udziałów rynkowych Grupy Kapitałowej Farmacol.

6. INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

6.1. Przychody

Grupa Kapitałowa Farmacol S.A. nie uzyskiwała w roku 2016 jaki roku 2015 przychodów z działalności zaniechanej. Działalność spółek Grupy jest kontynuowana we wszystkich obszarach, w jakich była prowadzona w 2015 roku.

Przychody netto ze sprzedaży towarów i usług	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	5 814 463	5 698 632
Przychody ze sprzedaży usług	230 690	210 593
Razem	6 045 153	5 909 225

	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
Działalność kontynuowana		
Przychody ze sprzedaży towarów	96,18%	96,4%
Przychody ze świadczenia usług	3,82%	3,6%
RAZEM	100,00%	100,00%

Przychody ze sprzedaży usług	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Usługi hotelarsko-gastronomiczne	9 831	7 762
Sprzedaż pozostałych usług	220 859	202 831
RAZEM	230 690	210 593

Grupa Kapitałowa Farmacol w 2016 roku, jak również w porównywalnym okresie 2015 roku nie posiadała odbiorcy, do którego sprzedaż przekraczałaby 10% przychodów ze sprzedaży towarów. spółki Grupy dokonują sprzedaży towarów do ok. 15 tys. klientów (w większości apteki prywatne). Grupa Kapitałowa Farmacol realizuje przychody na terytorium Polski.

6.2. Segmenty operacyjne

Grupa Kapitałowa stosuje MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Zgodnie z wymogami MSSF 8, Grupa Kapitałowa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów działalności spółki, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzielaniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe. Dla porównania, zgodnie z wymogami poprzednio obowiązującego MSR 14, Grupa była zobowiązana identyfikować dwa zestawy segmentów (branżowe i geograficzne).

Podstawowy podział stosowany przez Grupę identyfikujący obszary generujące przychody i dochód obejmuje:

- działalność handlową obejmującą hurtowa i detaliczna sprzedaż produktów farmaceutycznych kierowaną do aptek zewnętrznych i powiązanych, szpitali oraz hurtowni (w tym: hurtowni powiązanych); zarządzanie nieruchomościami oraz prawami własności intelektualnej (głównie dla podmiotów powiązanych)

- działalność hotelarsko –gastronomiczna prowadzona w hotelu Belweder w Ustroniu oraz obiekcie Villa Belweder w Zakopanem.

Hotel Belweder jest wydzieloną jednostką organizacyjną wewnątrz Farmacol S.A. z wykazywanymi odrębnie przychodami i kosztami oraz wynikiem liczoną do poziomu wyniku operacyjnego. Od 15 lipca 2016 roku Spółka rozpoczęła świadczenie usług hotelarskich w obiekcie Villa Belweder w Zakopanem.

Przychody ze sprzedaży usług (np. usługi marketingowe, usługi dystrybucyjne, zarządzanie nieruchomościami oraz prawami intelektualnymi) związane są ściśle z podstawowym obszarem działalności i z tego względu nie są identyfikowane przez spółkę jako wydzielony segment działalności. Inne rodzaje usług (np. usługi najmu, usługi księgowo oraz usługi zarządzania dla spółek zależnych) nie mają istotnego znaczenia w sumie przychodów uzyskiwanych przez Grupę. Nie wpływają też istotnie na dochody.

Dla celów operacyjnych Grupa Kapitałowa – w ramach sprzedaży towarów i usług – wydzieliła trzy segmenty: sprzedaż detaliczną, sprzedaż hurtową oraz działalność hotelowo-gastronomiczną.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku Grupa Kapitałowa Farmacol nie posiadała aktywów ani zobowiązań kwalifikowanych do grupy przeznaczonych do zbycia.

Segmenty - rok 2016	Sprzedaż detaliczna	Sprzedaż hurtowa	Działalność hotelowo - gastronomiczna	Korekty	RAZEM
Przychody ze sprzedaży	456 220	6 099 131	9 831	-520 029	6 045 153
Wynik na działalności operacyjnej	-1 090	68 424	1 677	58 794*	127 805
Przychody finansowe	1 139	34 628	0	-15 206	20 561
Koszty finansowe	3 713	13 002	0	-14 768	1 947
Podatek dochodowy	827	17 360	319	-551	17 955
Wynik netto	-4 491	72 690	1 358	58 907	128 464
Aktywa segmentu	403 394	4 846 367	25 033	-2 445 596	2 829 198
Nakłady inwestycyjne	1 239	58 487	4 549	0	64 275
Amortyzacja	4 557	33 661	889	-21 019	18 088

*korekta zawiera m.in. wyniki jednorazowych zdarzeń związanych ze sprzedażą nieruchomości

Segmenty - rok 2015	Sprzedaż detaliczna	Sprzedaż hurtowa	Działalność hotelowo - gastronomiczna	Korekty	RAZEM
Przychody ze sprzedaży	447 282	6 018 319	7 762	-564 138	5 909 225
Wynik na działalności operacyjnej	6 033	72 115	1 095	-2 034	77 209
Przychody finansowe	7 834	36 646	5	-15 980	28 505
Koszty finansowe	6 175	8 992	0	-11 250	3 917
Podatek dochodowy	2 487	11 788	209	-1 601	12 883
Wynik netto	5 205	87 979	891	-1 713	92 362
Aktywa segmentu	370 198	3 883 781	21 297	-1 700 387	2 574 889
Nakłady inwestycyjne	5 166	9 475	2 444	-1 126	15 959
Amortyzacja	4 664	15 960	841	-3 697	17 768

Segment detaliczny obejmuje apteki własne zarządzane przez spółki Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. łączną ilość aptek posiadanych przez spółki z Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 193 apteki a na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 196 aptek.

Do roku 2015 w spółce PZF Cefarm Białystok S.A. działała apteka internetowa – sprzedająca leki na podstawie zamówień składanych za pośrednictwem Internetu. Apteka została sprzedana do podmiotu niepowiązanego.

Wartość strat z tytułu utraty wartości aktywów oraz zysków z odwrócenia strat z tytułu utraty wartości aktywów w roku 2016 jak i roku 2015 zostały zaprezentowane odpowiednio w notach 6.6 „Pozostałe przychody operacyjne”, 6.7 „Pozostałe koszty operacyjne”, 6.8 „Przychody finansowe” oraz 6.9 „Przychody finansowe” niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Tabela poniżej prezentuje zyski i straty z tytułu utraty aktywów w podziale na segmenty operacyjne GKF.

	2016		2015	
	Sprzedaż hurtowa	Sprzedaż Detaliczna	Sprzedaż hurtowa	Sprzedaż Detaliczna
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Pozostała działalność operacyjna				
zyski z odwrócenia strat z tytułu utraty wartości	0	0	0	29
straty z tytułu utraty wartości aktywów	257	4 216	9 490	0
Działalność finansowa				
zyski z odwrócenia strat z tytułu utraty wartości	0	0	1 616	0
straty z tytułu utraty wartości aktywów	0	287	0	0

6.3. Koszty działalności operacyjnej

Koszty działalności operacyjnej	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	5 650 944	5 551 679
Koszty rodzajowe		
a) amortyzacja	18 088	17 768
b) zużycie materiałów i energii	17 463	15 034
c) usługi obce	117 370	100 931
d) podatki i opłaty	10 085	8 463
e) wynagrodzenia	129 132	118 845
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	25 405	22 600
g) pozostałe koszty rodzajowe	4 084	4 534
Razem koszty według rodzaju	321 627	288 175
Zmiana stanu zapasów i produktów		
Koszty zarządu	28 349	27 300
Koszty sprzedaży	259 293	235 458
Koszty wytworzenia sprzedanych produktów i usług	33 985	25 417
Razem koszty według układu kalkulacyjnego	321 627	288 175

W 2016 roku dokonano reklasyfikacji kosztów sprzedaży związanych z obsługą procesów finansowych,

administracyjnych, prawnych, które realizowane są przez spółkę w Grupie Kapitałowej odpowiedzialną za tego typu usługi wsparcia na rzecz pozostałych spółek Grupy. Koszty te zaprezentowano jako koszty wytworzenia sprzedanych produktów i usług. W związku z tym w celu zachowania porównywalności danych w roku 2015 dokonano przeniesienia kosztów operacyjnych w kwocie 25 417 tys. PLN do pozycji koszt sprzedanych produktów, towarów w materiałów.

Koszty działalności operacyjnej	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
		Po korekcie	Przed korektą
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	5 650 944	5 551 679	5 526 262
Koszty zarządu	28 349	27 300	27 300
Koszty sprzedaży	259 293	235 458	260 875
Koszty wytworzenia sprzedanych produktów i usług	33 985	25 417	0
Razem koszty według układu kalkulacyjnego	321 627	288 175	288 175

	za okres 12 miesięcy	
	2016	2015
Przychody ogółem ze sprzedaży (tys. PLN)	6 045 153	5 909 225
Koszty rodzajowe (tys. PLN) (koszty ogólnego zarządu i koszty sprzedaży)	287 642	262 758
Koszty rodzajowe (% przychodów ogółem) (koszty ogólnego zarządu i koszty sprzedaży)	4,76%	4,45%
Koszty osobowe (% w kosztach ogólnego zarządu i kosztach sprzedaży)	53,73%	53,83%

6.4. Amortyzacja

	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	14 876	14 394
Amortyzacja wartości niematerialnych	2 347	2 349
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	865	1 025
Koszty amortyzacji ogółem	18 088	17 768

Koszty amortyzacji wykazywane są w kosztach sprzedaży, kosztach zarządu oraz w kosztach sprzedanych produktów, towarów i materiałów w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

6.5. Koszty pracownicze (wynagrodzenia + pochodne, w tym ZUS)

	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Wynagrodzenia	129 132	118 845
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	25 405	22 600
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Koszty pracownicze razem	154 537	141 445

Stan zatrudnienia w Grupie Kapitałowej Farmacol S.A. na 31 grudnia 2016 roku 2.980 osób a na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 2.684 osób. Średni stan zatrudnienia w Grupie Kapitałowej Farmacol w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016 roku w przeliczeniu na pełny etat wynosił 2.853 osoby, natomiast w analogicznym okresie roku 2015 roku wynosił 2.656 osób.

6.6. Przychody osób nadzorujących i zarządzających emitenta

W umowach z osobami zarządzającymi i nadzorującymi nie występują świadczenia należne po okresie zatrudnienia ani świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy (tzw. odprawy). Nie występują również programy motywacyjne lub premie oparte na kapitale Jednostki dominującej, w tym programy oparte na obligacjach z prawem pierwszeństwa, zamiennych, warrantach subskrypcyjnych (w pieniądzu, naturze lub jakiegokolwiek innej formie), wypłacone, należne lub potencjalnie należne osobom zarządzającym i nadzorującym Grupę Kapitałową Farmacol S.A., bez względu na to, czy odpowiednio były one zaliczane w koszty, czy też wynikały z podziału zysku.

W roku 2016 jak i w roku 2015 nie udzielono pożyczek Członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Grupa nie udzielała też powyższym osobom gwarancji i poręczeń.

Wynagrodzenie osiągnięte przez osoby zarządzające i nadzorujące Grupą Kapitałową Farmacol S.A. w roku 2016 kształtowało się następująco:

Imię i nazwisko	Okres	Kwota [PLN]	w tym: posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Farmacol S.A.	Kwota [PLN]
Osoby zarządzające:				
Barbara Kaszowicz	01.01.2016 – 31.12.2016	243 888	za udział w posiedzeniach Zarządu	128 800
Kamil Kirker	01.01.2016 – 27.12.2016	271 465	za udział w posiedzeniach Zarządu	204 465
Ryszard Piekarczyk	01.01.2016 – 31.12.2016	365 461	za udział w posiedzeniach Zarządu	316 373
Osoby nadzorujące:				
Andrzej Olszewski	01.01.2016 – 31.12.2016	275 374	za udział w posiedzeniach RN FCL	169 000
Zyta Olszewska	01.01.2016 – 31.12.2016	218 015	za udział w posiedzeniach RN FCL	114 500
Jan Kowalewski	01.01.2016 – 31.12.2016	3 500	za udział w posiedzeniach RN FCL	3 500
Anna Olszewska	01.01.2016 – 31.12.2016	8 700	za udział w posiedzeniach RN FCL	5 000
Maciej Olszewski	01.01.2016 – 31.12.2016	39 500	za udział w posiedzeniach RN FCL	39 500

6.7. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
przychody ze sprzedaży majątku trwałego	41 613	476
dotacje, darowizny	668	887
otrzymane odszkodowania	1 367	2 406
nadwyżka składników majątku obrotowego	70	23
rozwiązanie odpisów na należności	26 909	15 529
rozwiązanie odpisów na towary zalegające	6 246	861
zwrot opłat sądowych,	2 597	2 106
inne pozostałe przychody operacyjne	2 644	4 395
Pozostałe przychody operacyjne razem	82 114	26 683

Na wysokość pozostałych przychodów operacyjnych uzyskanych w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016 roku największy wpływ miały:

- sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych w tym prawa użytkowania wieczystego gruntów wraz z prawem własności budynków usytuowanych na tych gruntach przy ul. Skierniewickiej w Warszawie oraz ul. Ziemowita w Szczecinie,
- przychody uzyskane z rozwiązania odpisów aktualizujących należności (są to przychody powstałe w wyniku wpłaty przez kontrahentów należności objętych odpisem).

6.8. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
wartość netto ze sprzedaży składników majątku trwałego	1 168	1 526
zapłacone odszkodowania	4	0
niedobory składników majątku obrotowego	2 065	1 461
darowizny	0	46
opłaty sądowe	50	945
ubytki magazynowe	5 725	3 302
utworzenie odpisów na należności	29 766	24 748
towary zalegające	7 862	1 103
odpisane należności	1 645	1 462
kary, grzywny, odszkodowania	804	963
utworzenie innych rezerw	1 566	407
inne pozostałe koszty operacyjne	10 221	4 849
Pozostałe koszty operacyjne razem	60 876	40 812

Największą pozycją mającą wpływ na kształtowanie się wyniku pozostałych kosztach operacyjnych było utworzenie odpisów na należności, tworzonych zgodnie z prowadzoną polityką we wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej Farmacol S.A., w kwocie należności głównej, w związku z przewidywaną trudnością spłaty sald niektórych

kontrahentów. Koszty utworzenia odpisów aktualizujących należności stanowią odpowiednio 48,9% pozostałych kosztów operacyjnych za rok 2016 oraz 60,6% za rok 2015. Kwota innych pozostałych kosztów operacyjnych zawiera 5.726 tys. PLN kosztów rozwiązania rezerw przychodowych za rok 2016 oraz 1.466 tys. PLN. rozwiązania rezerw przychodowych za rok 2015.

6.9. Przychody finansowe

Przychody finansowe z tytułu odsetek	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
a) z tytułu udzielonych pożyczek	4 493	823
- dla pozostałych jednostek	4 493	1 823
- dla jednostek powiązanych	0	0
b) pozostałe odsetki	15 585	25 415
- dla pozostałych jednostek	15 585	24 415
- dla jednostek powiązanych	0	0
Przychody finansowe z tytułu odsetek	20 078	26 238

Inne przychody finansowe	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
dodatnie różnice kursowe	1	0
prowizje od cesji	162	195
inne	320	2 077
Inne przychody finansowe	483	2 272
Ogółem przychody finansowe	20 561	28 510

Odsetki uzyskane dotyczą:

- odsetek od pożyczek udzielonych kontrahentom
- odsetek od odbiorców uzyskiwanych w przypadku opóźnień w płatnościach.

W pozycji innych przychodów finansowych za rok 2015 Grupa Kapitałowa Farmacol S.A. wykazuje przychody z tytułu rozwiązania odpisów aktualizujących wartość udzielonych pożyczek w kwocie 1.516 tys. PLN.

Różnice kursowe prezentowane są per saldo w przychodach lub kosztach finansowych (w zależności czy wynik jest dodatni czy ujemny). Średnie kursy NBP dla EUR wynosiły w roku 2016 i 2015 odpowiednio:

	2016	2015
średnia w okresie sprawozdawczym	4,3757	4,1848
stan na ostatni dzień okresu sprawozdawczego	4,4240	4,2615
najwyższy kurs w okresie sprawozdawczym	4,4987	4,3580
najniższy kurs w okresie sprawozdawczym	4,2355	3,9822

6.10. Koszty finansowe

Koszty finansowe z tytułu odsetek	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
a) od kredytów, pożyczek, faktoring	60	1 891
- od innych jednostek	60	1 891
- od jednostek powiązanych	0	0
b) pozostałe odsetki	230	156
- od innych jednostek	230	156
- od jednostek powiązanych	0	0
Koszty finansowe z tytułu odsetek	290	2 047

Inne koszty finansowe	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
ujemne różnice kursowe	563	1 794
pozostałe koszty finansowe	1 094	76
Inne koszty finansowe	1 657	1 870
Ogółem koszty finansowe	1 947	3 917

Spółki Grupy Kapitałowej Farmacol posiadały na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku otwarte dwie linie kredytowe.

Cefarm Białystok S.A. posiadał na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku kredyt inwestycyjny w Banku Ochrony Środowiska na okres do grudnia 2019 roku. Wartość niespłaconego kredytu na koniec 2016 roku wyniosła 10.401 tys. PLN a na koniec 2015 roku 13.268 tys. PLN.

Kredyty zostały opisane w punkcie 6.28 „Kredyty i pożyczki otrzymane” oraz w punkcie 6.33. „Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Pozycja pozostałych kosztów finansowych zawiera wynik na sprzedaży udziałów w spółce Nasza Apteka Sp. z o.o. w wysokości 626 tys. PLN. Sprzedaż Spółki miała miejsce w dniu 12 września 2016 roku.

6.11. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy bieżący	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Zysk / Strata brutto	146 419	105 252
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	68 344	87 613
Koszty podatkowe niezaliczane do kosztów rachunkowych	73 536	84 612
Przychody księgowo niezaliczane do podatkowych	54 014	35 780
Przychody podatkowe niezaliczane do księgowych	12 627	26 733
Odliczenie od dochodu (strata podatkowa)	9 701	13 216
Podstawa opodatkowania	90 139	85 990
Podatek dochodowy bieżący do zapłaty	22 540	16 837
Zmiana stanu aktywu z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-7 211	-7 799
Zmiana stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 626	3 849
Podatek dochodowy odroczone	-4 585	-3 952
Podatek dochodowy stanowiący zobowiązanie wykazany w rachunku zysków i strat	17 955	12 885

W 2016 roku na wartość 68.344 tys. PLN kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów głównie składa się:

- amortyzacja bilansowa;
- odpisy aktualizujące należności;
- rezerwy kosztowe.

Na wartość 73.536 tys. PLN kosztów podatkowych niezaliczanych do kosztów rachunkowych głównie składa się:

- koszty związane z leasingiem finansowym;
- wykorzystanie rezerw kosztowych z 2015 roku;
- wykorzystanie rezerw na rabaty z 2015 roku.

Na wartość 54.014 tys. PLN przychodów księgowych niezaliczanych do przychodów podatkowych głównie składają się:

- rozwiązanie odpisów na należności;
- zarachowane odsetki;
- rezerwy z tytułu udzielonych rabatów;
- przychody z refundacji NFZ nie otrzymane w 2016 roku.

Na wartość 12.627 tys. PLN przychodów podatkowych niezaliczanych do przychodów księgowych składają się:

- wykorzystanie rezerwy na rabaty dotyczącej 2015 roku oraz które będą wykorzystane 2017 roku
- otrzymane odsetki;
- przychody z refundacji NFZ z 2015 roku otrzymane w 2016 roku.

W 2015 roku na wartość 87.613 tys. PLN kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów głównie składa się:

- amortyzacja bilansowa;
- odpisy aktualizujące należności;
- rezerwy kosztowe.

W 2015 roku na wartość 84.612 tys. PLN kosztów podatkowych niezaliczanych do kosztów rachunkowych głównie składa się:

- koszty związane z leasingiem finansowym;
- wykorzystanie rezerw kosztowych z 2014 roku;
- wykorzystanie rezerw na rabaty z 2014 roku.

W 2015 roku na wartość 35.780 tys. PLN przychodów księgowych niezaliczanych do przychodów podatkowych głównie składają się:

- rozwiązanie odpisów na należności;
- zarachowane odsetki;
- rezerwy z tytułu udzielonych rabatów;
- przychody z refundacji NFZ nie otrzymane w 2015 roku.

W 2015 roku na wartość 26.733 tys. PLN przychodów podatkowych niezaliczanych do przychodów księgowych składają się:

- wykorzystanie rezerwy na rabaty dotyczącej 2014 roku;
- oraz które będą wykorzystane 2016 roku;
- otrzymane odsetki;
- przychody z refundacji NFZ z 2014 roku otrzymane w 2015 roku.

6.12. Wyjaśnienie różnicy pomiędzy efektywnym a teoretycznym obciążeniem podatkowym

Teoretyczne a efektywne obciążenie wyniku brutto	Za okres 01.01.2016- 31.12.2016	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Podstawa opodatkowania	113 490	93 251
Zysk/Strata brutto	146 419	105 252
Teoretyczne obciążenie wyniku brutto(wg stawki 19%)[A]	16 732	20 628
Efektywne obciążenie wyniku brutto [B]	17 955	14 486
Różnica między teoretycznym a efektywnym obciążeniem wyniku brutto [B]-[A]	1 774	-6 146

W 2016 roku różnica (1 774 tys. PLN) między nominalnym 16 732 tys. PLN (tj. 19%), a efektywnym obciążeniem podatkowym 17 955 tys. PLN wynika przede wszystkim z:

- naliczonych odsetek w ramach zawartych umów leasingu finansowego pomiędzy podmiotami GKF,
- zapłaty zobowiązań, które były wyłączone z podstawy do opodatkowania w 2015 rok.

W 2015 roku różnica (6 146 tys. PLN) między nominalnym 20 628 tys. PLN (tj. 19%), a efektywnym obciążeniem podatkowym 14 486 tys. PLN wynika przede wszystkim z:

- wynika głównie z obniżonej stawki podatku w Spółce Komandytowo-Akcyjnej,
- naliczonych odsetek w ramach zawartych umów leasingu finansowego pomiędzy podmiotami GKF,
- zapłaty zobowiązań, które były wyłączone z podstawy do opodatkowania w 2014 rok i nie były objęte podatkiem odroczonym,
- wartość nominalna udziałów przekazanego znaku towarowego w ramach aportu 14 października 2015 ze spółki Cefarm Warszawa S.A. do Cefarm Wrocław S.A.

6.13. Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego

Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego	Stan na	Stan na
	31.12.2016	31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan na początek okresu z tytułu:	29 226	19 949
- rezerwa na urlopy	821	685
- rezerwa na odprawy emerytalne	402	299
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	813	658
- rezerwa na udzielone premie	1 776	525
- rezerwa na badanie bilansu	24	19
- odpisy od zapasów	1 067	764
- rezerwa na przyszłe zobowiązania	429	435
- inne	23 894	16 564
b/ zwiększenia	49 676	18 226
- rezerwa na urlopy	853	914
- rezerwa na odprawy emerytalne	237	758
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	2 022	1 968
- rezerwa na udzielone premie	7 305	1 251
- rezerwa na badanie bilansu	15	18
- odpisy od zapasów	1 807	339
- rezerwa na przyszłe zobowiązania	3 073	577
- inne	34 364	12 401
c/ zmniejszenia	42 122	8 949
- rezerwa na urlopy	1 045	778
- rezerwa na odprawy emerytalne	230	655
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	1 865	1 813
- rezerwa na udzielone premie	6 822	0
- rezerwa na badanie bilansu	16	13
- odpisy od zapasów	1 830	36
- rezerwa na przyszłe zobowiązania	3 118	583
- inne	27 196	5 071
d/ stan na koniec okresu	36 780	29 226
- rezerwa na urlopy	629	821
- rezerwa na odprawy emerytalne	409	402
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	970	813
- rezerwa na udzielone premie	2 259	1 776
- rezerwa na badanie bilansu	23	24
- odpisy od zapasów	1 044	1 067
- rezerwa na przyszłe zobowiązania	384	429
- inne	31 062	23 894

Pozycja inne aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczy głównie odpisów aktualizujących należności, utworzonego aktywa na straty podatkowe w Spółkach Grupy Kapitałowej oraz zarachowanych odsetek.

6.14. Zysk przypadający na akcję

Zysk na akcje	2016	2015
Zysk (strata) netto (w tys. PLN)	128 464	92 367
Liczba akcji odpowiednio na dzień 01.01.2016 na dzień 01.01.2015	23 400 000	23 400 000
Liczba akcji na dzień 31.12.2016 na dzień 31.12.2015	23 400 000	23 400 000
Średnioważona liczba akcji (w szt.)	23 400 000	23 400 000
Zysk na akcję (w PLN)	5,48	3,93
Rozwodniona liczba akcji (w szt.)	23 017 592	23 017 592
Rozwodniony zysk na akcję (w PLN)	5,57	3,99

Wyliczenie zysku na akcję - założenia	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Zysk netto z działalności kontynuowanej (w tys. PLN)	128 464	92 367
Strat na działalności zaniechanej (w tys. PLN)	0	0
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na akcję (w tys. PLN)	128 282	91 928
Efekt rozwodnienia	0	0
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na akcję (w tys. PLN)	128 282	91 928

Liczba wyemitowanych akcji	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na akcję (w szt.)	23 400 000	23 400 000
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych		
- skup akcji własnych (narastająco)	382 408	382 408
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na akcję (w szt.)	23 017 592	23 017 592

W roku 2016 jak i roku 2015 roku Farmacol S.A. nie prowadził skupu akcji własnych w celu ich umorzenia w wyniku. Skup akcji własnych był prowadzony przez Farmacol S.A. w 2011 roku. Średnia ilość akcji uprawnionych w 2016 i 2015 roku do udziału w zyskach wyniosła 23.017.592.

6.15. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość brutto	408 247	357 579
Umorzenie	-137 420	-127 731
Odpisy aktualizujące	-1 597	-1 597
Wartość netto	269 230	228 251
Grunty własne i prawa wieczystego użytkowania	14 739	13 196
Budynki i budowle	163 068	161 608
Maszyny i urządzenia	47 212	37 404
Środki transportu	2 597	3 289
Inne środki trwałe	7 643	7 607
Środki trwałe w budowie	33 971	5 147
RAZEM	269 230	228 251

Główne realizowane inwestycje w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016 roku na poziomie Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. to:

- inwestycje w sprzęt IT dotyczą głównie zakupu urządzeń wielofunkcyjnych, komputerów stacjonarnych i przenośnych wraz z zakupem licencji,
- nakłady poniesione na adaptację i modernizację lokali aptecznych,
- inwestycja w budowę budynku w Zakopanem,
- inwestycje w budowę budynków w Katowicach przy ul. Surowcowej oraz przy ul. Szopienickiej,
- nakłady poniesione na System Elektronicznego Obiegu Dokumentów (SEOD).

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe Grupy nie są przedmiotem zabezpieczenia zobowiązań za wyjątkiem dwóch nieruchomości, które były przedmiotem hipoteki do kwoty 480.000 tys. PLN oraz 204.000 tys. PLN na nieruchomościach należących do Farmacol S.A. oraz 360.000 tys. PLN na nieruchomościach należących do spółek z Grupy. Dodatkowo jedna nieruchomość Spółki Dominującej jest przedmiotem hipoteki dla dwóch banków do kwoty 41.500 tys. PLN, zabezpieczającej wygasłe w trakcie roku 2016 zobowiązania Spółki. Spółka Dominująca jest na etapie procedury wykreślenia niniejszych zabezpieczeń z hipoteki Farmacol S.A. Grupa może dysponować bez ograniczeń całością pozostałych posiadanych rzeczowych aktywów trwałych.

Inwentaryzacja środków trwałych była przeprowadzona w Grupie Kapitałowej Farmacol S.A. w 2016 roku, a wynik inwentaryzacji został odpowiednio rozliczony w księgach rachunkowych Spółki w roku 2016.

W roku 2016 jak i 2015 w Grupie Kapitałowej Farmacol S.A. nie wystąpiły czasowo nieużywane rzeczowe aktywa trwałe.

Wartość brutto	Grunty własne i użytkowanie wieczyste	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Stan na 01.01.2015	13 725	236 033	85 777	7 490	16 394	6 860	366 279
Zwiększenie stanu	450	3 804	4 459	1 677	3 165	15 959	29 514
- nabycie	439	3 804	4 459	1 677	3 165	15 959	29 503
- zmiana grupy	11	0	0	0	1	0	12
Zmniejszenia stanu:	-979	-17 110	-2 148	-37	-283	-17 657	-38 214
- sprzedaż	-439	0	-6	-37	1	-7	-488
- zmiana grupy	-540	-15 670	0	0	0	-16 927	-33 137
- likwidacja	0	-1 440	-1 781	0	-284	-686	-4 191
- inne	0	0	-361	0	0	-37	-398
Stan na 31.12.2015	13 196	222 727	88 088	9 130	19 276	5 162	357 579
Zwiększenie stanu	1 543	8 711	16 262	1 235	1 825	64 335	93 911
- nabycie	1 543	6 668	16 047	349	1 071	64 275	89 953
- leasing	0	0	0	791	0	228	1 019
- zmiana grupy	0	0	0	0	2	-168	-166
- inne	0	2 043	215	95	752	0	3 105
Zmniejszenia stanu:	0	-612	-4 789	-1 009	-1 780	-35 053	-43 243
- sprzedaż	0	0	-544	-146	-3	0	-693
- leasing	0	0	0	0	0	-76	-76
- zmiana grupy	0	0	0	0	0	-34 973	-34 973
- likwidacja	0	-212	-3 872	-407	-1 332	-4	-5 827
- inne	0	-400	-373	-456	-445	0	-1 674
Stan na 31.12.2016	14 739	230 826	99 561	9 356	19 321	34 444	408 247

Umorzenie i utrata wartości	Grunty własne i użytkowanie wieczyste	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Stan na 01.01.2015	0	52 011	46 530	4 356	10 335	15	113 247
Zmiana stanu:	0	9 108	4 154	1 485	1 334	0	16 081
- amortyzacja (zwiększenie)	0	6 169	5 779	1 487	959	0	14 394
- zmiana grupy	0	3 635	452	15	555	0	4 657
- sprzedaż	0	0	-6	-17	0	0	-23
- likwidacja	0	-696	-2 071	0	-180	0	-2 947
Stan na 31.12.2015	0	61 119	50 684	5 841	11 669	15	129 328
Zmiana stanu:	0	6 639	1 665	918	9	458	9 689
- amortyzacja (zwiększenie)	0	6 409	6 343	1 122	1 002	0	14 876
- zmiana grupy	0	883	224	0	722	458	2 287
- sprzedaż	0	0	-478	-95	0	0	-573
- likwidacja	0	-653	-4 424	-109	-1 715	0	-6 901
Stan na 31.12.2016	0	67 758	52 349	6 759	11 678	473	139 017

6.16. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość brutto	26 946	23 050
Umorzenie	-14 848	-17 357
Wartość netto	12 098	5 693
Oprogramowanie, licencje	12 066	5 658
Inne	32	35
RAZEM	12 098	5 693

Większość inwestycji w wartości niematerialne dokonanych w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016 roku dotyczyło oprogramowania komputerowego (w tym licencje PS 2000).

W ciągu roku 2016 jak i 2015 nie wystąpiły w Grupie Kapitałowej Farmacol S.A. nakłady na prace badawcze i rozwojowe (ujęte jako koszt). Amortyzacja wartości niematerialnych jest odnoszona w koszty zarządu oraz koszty sprzedaży okresu sprawozdawczego.

Grupie Kapitałowej Farmacol S.A. nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. W Grupie Kapitałowej Farmacol S.A. nie występują zobowiązania umowne do nabycia wartości niematerialnych.

Na dzień bilansowy w Grupie Kapitałowej Farmacol nie wystąpiły wartości niematerialne i prawne, które byłyby przedmiotem zabezpieczenia zobowiązań. W Grupie Kapitałowej Farmacol nie wystąpiły wartości niematerialne do których tytuł prawny podlega ograniczeniu.

Grupa dokonała inwentaryzacji wartości niematerialnych na koniec roku 2016, a wynik inwentaryzacji został odpowiednio rozliczony w księgach rachunkowych Grupy w roku 2016.

Wartość brutto	Oprogramowanie/ Licencje	Inne	WN nie przekazane do użytku	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Stan na 01.01.2015	19 590	1 826	10	21 426
Zwiększenie stanu	1 669	3	2	1 674
- nabycie	1 669	3	2	1 674
- zmiana grupy	0	0	0	0
Zmniejszenia stanu:	-50	0	0	-50
- sprzedaż	-43	0	0	-43
- zmiana grupy	0	0	0	0
- likwidacja	-7	0	0	-7
- inne	0	0	0	0
Stan na 31.12.2015	21 209	1 829	12	23 050
Zwiększenie stanu	9 299	54	0	9 353
- nabycie	9 296	0	0	9 296
- zmiana grupy	3	54	0	57
Zmniejszenia stanu:	-5 457	0	0	-5 457
- sprzedaż	0	0	0	0
- zmiana grupy	0	0	0	0
- likwidacja	-5 409	0	0	-5 409
- inne	-48	0	0	-48
Stan na 31.12.2016	25 051	1 883	12	26 946

Umorzenie i utrata wartości	Oprogramowanie/ Licencje	Inne	WN nie przekazane do użytku	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Stan na 01.01.2015	13 483	1 539	0	15 022
Zmiana stanu:	2 280	55	0	2 335
- amortyzacja (zwiększenie)	2 312	37	0	2 349
- zmiana grupy	39	18	0	57
- sprzedaż	0	0	0	0
- likwidacja	-71	0	0	-71
Stan na 31.12.2015	15 763	1 594	0	17 357
Zmiana stanu:	-2 566	57	0	-2 509
- amortyzacja (zwiększenie)	2 343	4	0	2 347
- zmiana grupy	2	53	0	55
- sprzedaż	0	0	0	0
- likwidacja	-4 911	0	0	-4 911
Stan na 31.12.2016	13 197	1 651	0	14 848

6.17. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan na początek okresu	27 528	11 614
- grunty	4 725	1 183
- budynki i budowle	22 803	10 431
- inne	0	0
b/ zwiększenia	0	16 038
- grunty	0	3 542
- budynki i budowle	0	12 496
- inne	0	0
c/ zmniejszenia	1 751	124
- grunty	258	0
- budynki i budowle	1 493	124
- inne	0	0
d/ stan na koniec okresu	25 777	27 528
- grunty	4 467	4 725
- budynki i budowle	21 310	22 803
- inne	0	0

Spadek wartości brutto nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2016 roku w stosunku do końca roku 2015 wynika ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych w tym prawa użytkownika wieczystego gruntów wraz z prawem własności budynków usytuowanych na tych gruntach przy ul. Skierniewickiej w Warszawie oraz ul. Ziemowita w Szczecinie.

Wykazane na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku nieruchomości inwestycyjne wystąpiły w spółce Cefarm Wrocław S.A. oraz Farmacol Inwestycje Sp. z o.o.

6.18. Wartość firmy

Wartość firmy w bilansie spółek zależnych	2016	2015
	tys. PLN	tys. PLN
Farmacol SA:		
Opti Invest Sp. z o.o.	775	775
PZF Cefarm Kielce S.A.	142	142
Cefarm Wrocław CZF S.A.	8 340	8 340
PZF Cefarm Warszawa S.A.	79 922	79 922
PZF Cefarm Szczecin S.A.	799	799
Farmacol ITB Sp. z o.o.	1 502	1 502
Nasza Apteka Sp. z o.o.	0	5 842
Firma Zdrowie Sp. z o.o.	716	716
Apteka Helios Sp. z o.o. oraz Apteka Tęczowa Sp. z o.o.	2 378	2 378
Pod Orlikiem Sp. z o.o.	1 265	0
Cefarm Warszawa Sp. jawna	275	0
Kwiaty Polskie Sp. z o.o.	13 031	0
Pharma Flos Sp. z o.o.	2 397	0
Cefarm Białystok S.A.	19 389	19 389
Korekta wartości umorzenia do 2003 roku	-15 385	-15 385
Razem	115 546	104 420

Zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” Farmacol S.A. na dzień bilansowy przeprowadza test na utratę wartości firmy wykorzystując w tym celu metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF).

Podstawowe założenia wykorzystane przy wykonaniu testu na utratę wartości to:

- w 5 letnim okresie prognozy założono wzrost przychodów rocznie w przedziale od 2% do 3% (w zależności od ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne);
- proporcjonalny wzrost kosztów rodzajowych za wyjątkiem wzrostu kosztów energii i czynszu indeksowanych wskaźnikiem inflacji;
- stopa dyskontowa jest równa średnioważonemu kosztowi kapitału, którego wartość zmienia się głównie w zależności głównie od struktury pasywów spółki oraz wyliczonemu osobno dla każdej ze spółek kosztowi kapitału własnego i kapitału obcego.

Przeprowadzane na dzień 31 grudnia 2016 oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku testy na utratę wartości firmy, uwzględniające wyżej przyjęte założenia, nie wykazały konieczności dokonania odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa:

- nabyła udziały w następujących spółkach:

- Pod Orlikiem Sp. z o.o.;
- Cefarm Warszawa Sp. jawna;
- Kwiaty Polskie Sp. z o.o.;
- Pharma Flos Sp. z o.o.

- sprzedała udziały w spółce Nasza Apteka Sp. z o.o.

Wyżej wymienione spółki zajmują się sprzedażą produktów farmaceutycznych na rynku detalicznym.

6.19. Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)

Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	Stan na	Stan na
	31.12.2016	31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
b/ w pozostałych jednostkach	481 318	48 294
- udziały i akcje	37	37
- lokaty długoterminowe (obligacje)	14 212	0
- udzielone pożyczki	467 040	42 958
- pozostałe (fundusze inwestycyjne)	0	15 452
- pozostałe aktywa finansowe (leasing)	29	0
Długoterminowe aktywa finansowe	481 318	58 447

W pozycji pozostałych aktywów finansowych długoterminowych w pozostałych jednostkach – lokaty długoterminowe (obligacje) Grupa wykazała nabyte przez spółki z Grupy obligacje od podmiotów niepowiązanych.

Wartość bilansowa pożyczek długoterminowych na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 467.040 tys. PLN natomiast na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 42.958 tys. PLN. W pozycji udzielonych pożyczek na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa wykazała należności z tytułu pożyczki udzielonej przez spółkę Farmacol Logistyka Sp. z o.o. spółce Prometeusz SPV1 Sp. z o.o. w wysokości 442.003 tys. PLN. Pożyczka została udzielona w celu udzielenia finansowania nabycia akcji spółki Farmacol S.A. oraz pokrycia pozostałych kosztów związanych z ich nabyciem przez podmioty będące stronami Porozumienia 23 września 2016 roku pomiędzy Panem Andrzejem Olszewskim, Panią Zytą Olszewską, Panią Anną Olszewską oraz Panem Maciejem Olszewskim, spółką Prometeusz SPV1 Sp. z o.o., spółką Naszą Apteką Sp. z o.o. oraz spółką Farmacol S.A. W ramach zawartej umowy pożyczki Farmacol S.A. wystąpił jako gwarant wypłaty środków z tytułu zawartej umowy pożyczki. Umowa pożyczki została zawarta na czas określony tj. 5 lat od dnia jej zawarcia. Z tytułu korzystania z kapitału stanowiącego kwotę pożyczki Prometeusz SPV1 Sp. z o.o. zobowiązany jest do zapłaty odsetek w wysokości ustalonej jako stawka WIBOR 3M powiększona o marżę oraz wynagrodzenie za korzystanie z kapitału postawionego do dyspozycji pożyczkobiorcy. Spłata pożyczki wraz z odsetkami została zabezpieczona poprzez ustanowienie zastawu rejestrowego na akcjach Farmacol S.A., które są w posiadaniu Pana Andrzeja Olszewskiego i Pani Zyty Olszewskiej, przy czym ilość akcji stanowiących zabezpieczenie nie może przekroczyć 20% ogólnej liczby akcji Farmacol S.A.; zastaw rejestrowy na udziałach Prometeusz SPV1 Sp. z o.o. oraz zastaw rejestrowy na udziałach spółka Nasza Apteka Sp. z o.o.

Pozostałe pożyczki udzielane są w powiązaniu z umowami o współpracy handlowej, które spółki Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. zawierają odbiorcami aptecznymi. Jest to instrument polityki handlowej, którego zadaniem jest pozyskanie klienta i skłonienie go do długoterminowej współpracy.

Warunki udzielanych pożyczek:

- pożyczki udzielane są na okres od 6 miesięcy do 3 lat (długoterminowe);
- oprocentowanie pożyczek ustalane jest w oparciu o stawkę WIBOR powiększoną o marżę;
- spłata pożyczki odbywa się w stałych lub malejących ratach.

Spadek pozostałych aktywów finansowych w jednostkach pozostałych wynika z faktu sprzedaży w roku 2016 inwestycji w funduszach inwestycyjnych, które posiadały spółki Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2016 oraz 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły przesłanki do dokonania dodatkowych odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów finansowych.

6.20. Obciążenia aktywów i przyjęte zastawy

W roku 2016 w związku z podpisaniem nowych umów kredytu bankowego Farmacol S.A. ustanowił hipotekę na dwóch nieruchomościach do kwoty 480.000 tys. PLN oraz 204.000 tys. PLN oraz 360.000 tys. PLN na nieruchomościach należących do spółek z Grupy. Dodatkowo jedna nieruchomość Spółki jest przedmiotem hipoteki dla dwóch banków do kwoty 41.500 tys. PLN, zabezpieczającej wygasłe w trakcie roku 2016 zobowiązania Spółki. Spółka jest na etapie procedury wykreślenia niniejszych zabezpieczeń z hipoteki Spółki.

Na dzień bilansowy stan magazynowy towarów handlowych jest przedmiotem zastawu rejestrowego na magazynie towarów handlowych o minimalnej wartości 240.000 tys. PLN.

Farmacol S.A. i spółki Grupy Kapitałowej udzielając pożyczek swoim kontrahentom przyjmują zabezpieczenia w postaci:

- cesji refundacji należności apteki z NFZ;
- przewłaszczenie zapasów magazynowych;
- weksle;
- hipoteka na nieruchomości.

„Twarde zabezpieczenia” (hipoteka) przyjmowane są w sytuacji, kiedy udzielana pożyczka ma znaczną wartość, a rynkowa wartość zabezpieczenia powinna być co najmniej dwa razy wyższa niż udzielana pożyczka.

Zastaw jest wykorzystywany jeśli pożyczka lub należności handlowe od klienta nie są obsługiwane.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa Farmacol posiadała otwarte linie kredytowe w ING w ramach których zostały ustanowione zastawy rejestrowe opisane szczegółowo w pkt 1.6

Kredyt inwestycyjny Cefarmu Białystok S.A. jest zabezpieczony:

- hipoteka kaucyjna na nieruchomości Cefarmu Białystok – do kwoty 55.000 tys. PLN
- zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach – kwota 5.352 tys. PLN

Farmacol S.A. oraz Farmacol Logistyka Sp. z o.o. posiadały wystawione gwarancje bankowe na łączną kwotę 11.151 tys. PLN. Wyżej wymienione gwarancje wystawione są w związku z przetargami na dostawę leków do szpitali, w których uczestniczył Farmacol S.A. Gwarancje te są różnej wartości (od kilku tysięcy PLN do ponad 100 tys. PLN) oraz z różnymi terminami ważności (do 1 roku). Spółka posiada również gwarancje należytego wykonania umowy które obowiązują przez okres 36 miesięcy.

Cefarm Warszawa S.A. posiada gwarancje dotyczące wynajmowanych lokali w kwotach: 109 tys. EUR oraz 707 tys. PLN.

6.21. Zapasy

Zapasy	Stan na	Stan na
	31.12.2016	31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
- materiały	178	226
- towary	886 055	916 492
- zaliczki na dostawy	98	87
- poniesione nakłady na inwestycje	7 021	11 297
Razem zapasy	893 352	928 102

Zmiana stanu odpisów zapasów	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan odpisów na początek okresu	5 530	4 593
- materiały	419	419
- towary	5 111	4 174
- zaliczki na dostawy	0	0
- poniesione nakłady na inwestycje	0	0
b/ zwiększenia odpisów	28 415	1 088
- materiały	0	0
- towary	28 415	1 088
- zaliczki na dostawy	0	0
- poniesione nakłady na inwestycje	0	0
c/ zmniejszenia odpisów	8 538	151
- materiały	0	0
- towary	8 538	151
- zaliczki na dostawy	0	0
- poniesione nakłady na inwestycje	0	0
d/ stan odpisów na koniec okresu	25 407	5 530
- materiały	419	419
- towary	24 988	5 111
- zaliczki na dostawy	0	0
- poniesione nakłady na inwestycje	0	0

Odpisy na zapasy materiałów i towarów handlowych	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Stan na początek okresu	5 530	4 593
a) zwiększenia - utworzenie odpisu	28 415	1 088
b) zmniejszenia - rozwiązanie odpisu	8 538	151
Stan na koniec okresu, wg tytułów:	25 407	5 530

Zapasy wykazywane są w cenach nabycia po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące. Odpisy tworzone są na zapasy z terminem magazynowania powyżej 180 dni i terminem przydatności przekraczającym 90 dni. Odwrócenie odpisu następuje na koniec kolejnego okresu sprawozdawczego, równocześnie na koniec tego okresu ustala się wartość zapasów z terminem składowania przekraczającym 180 dni – tworzy się nowy odpis.

Zapasy przeterminowane podlegają utylizacji. Nie ma możliwości sprzedaży leków, których termin użytkowania minął. Koszty utylizacji (wartość leków) ujmuje się w pozostałych kosztach operacyjnych. W kosztach okresu zapasy ujmowane są jako element kosztu własnego sprzedanych towarów (koszt ten korygowany jest również o rabat przypadający na sprzedane towary).

Poniesione nakłady na inwestycje w kwocie 7.021 tys. PLN dotyczą głównie nieruchomości w Tychach oraz Międzyzdrojach. Prezentowane wielkości wydatkowanych kwot na wyżej wymienione obiekty nie powodują konieczności tworzenia odpisu na te aktywa, gdyż w ocenie Zarządu wartości rynkowe obiektów są wyższe niż suma poniesionych wydatków i tych, które będą poniesione do końca realizacji budowy drugiego obiektu.

Na dzień bilansowy stan magazynowy towarów handlowych jest przedmiotem zastawu rejestrowego na magazynie towarów handlowych o minimalnej wartości 240.000 tys. PLN.

6.22. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
b/ należności od pozostałych jednostek	967 892	849 781
- z tytułu dostaw i usług	817 821	718 084
- z tytułu podatków i inne budżetowe (bez CIT)	21 496	23 111
- pozostałe należności (RMK - przychodów oraz inne należności)	128 575	108 586
RAZEM	967 892	849 781

Należności z tytułu dostaw i usług	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
a/ należności bieżące – brutto	646 035	566 359
b/ należności przeterminowane – brutto	240 737	217 900
Razem należności z tytułu dostaw i usług – brutto	886 772	784 259
c/ odpisy aktualizujące wartość należności z tyt. dostaw i usług	68 951	66 175
Razem należności z tytułu dostaw i usług – netto	817 821	718 084

Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
a/ do 1 miesiąca	78 379	69 127
b/ powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	46 821	41 747
c/ powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	33 624	34 902
d/ powyżej 6 miesięcy do 1 roku	24 165	21 166
e/ powyżej 1 roku	57 748	50 958
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane, razem (brutto)	240 737	217 900
Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane	68 951	66 175
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane, razem (netto)	171 786	151 725

Zmiana stanu odpisów aktualizujących należności	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Stan odpisów na początek okresu	66 175	57 033
a/ zwiększenia odpisów z tytułu:	29 416	24 739
- utworzenia odpisu	29 416	24 739
B/ zmniejszenia odpisów z tytułu:	26 640	15 597
- rozwiązania	26 628	15 567
- wykorzystania	12	30
Stan odpisów na koniec okresu	68 951	66 175

Rozwiązanie odpisów na należności wynika z otrzymanych spłat, utworzenie odpisów aktualizujących należności jest zgodne z polityką tworzenia odpisów, która została opisana poniżej.

Wartość należności z tytułu dostaw i usług aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty. Odpisów aktualizujących dokonuje się w odniesieniu do:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub stan upadłości;
- należności kwestionowanych przez dłużnika i skierowane na drogę sądową w wysokości należności głównej w momencie przekazania pozwu do sądu;
- należności przeterminowanych skierowanych na drogę sądową w wysokości należności głównej w momencie przekazania pozwu do sądu;
- należności przeterminowanych powyżej 360 dni w kwocie należności głównej.

W/w zasady są zasadami bezwzględnie obowiązującymi, od których nie ma wyjątków np. z tytułu zabezpieczenia hipoteką części należności będących przedmiotem postępowania sądowego.

Odpis aktualizujący zapisuje się na konto:

- kosztów finansowych – w przypadku obligacji, odsetek lub pożyczek,
- kosztów operacyjnych – w pozostałych przypadkach.

Spółka standardowo stosuje termin płatności od 30 do 60 dni. Terminy dłuższe niż 60 dni nie są stosowane. W zależności od wartości przyznanym limitów kredytowych Spółka domaga się przedstawiania odpowiednich zabezpieczeń przez klientów.

W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast, jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

W roku 2016 jaki i roku 2015 nie toczyły się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej żadne postępowania w grupie wierzytelności, których łączna wartość przekraczałyby równowartość 10% kapitałów własnych Spółki. Wszystkie pozycje po stronie należności objęte są odpisami.

Bieżące aktywa podatkowe	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
- należności podatkowe z Urzędu Skarbowego	2 425	1 428
Bieżące aktywa podatkowe	2 425	1 428

Należności z tytułu podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2016 roku wynoszą 2.425 tys. PLN natomiast na 31 grudnia 2015 roku wynoszą 1.428 tys. PLN. Są to kwoty należne Grupie Kapitałowej Farmacol S.A. do rozliczenia z przyszłym zobowiązaniem do Urzędu Skarbowego z tytułu podatku dochodowego.

6.23. Pozostałe aktywa finansowe (obrotowe)

Pozostałe aktywa finansowe (obrotowe)	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
w pozostałych jednostkach	7 403	231 409
- lokaty i pozostałe	0	213 665
- udzielone pożyczki	7 309	7 591
- pozostałe aktywa finansowe (leasing)	94	0
Krótkoterminowe aktywa finansowe	7 403	221 256

Spadek pozycji pozostałych aktywów finansowych (obrotowych) w stosunku do stanu na 31 grudnia 2015 roku wynika głównie ze spadku wartości lokat o 213.665 tys. PLN i jest związany ze zrealizowaniem się depozytów terminowych (lokat) o terminie zapadalności powyżej 3 miesięcy, które zgodnie z polityką rachunkowości GKF nie mogą być prezentowane w środkach pieniężnych i ich ekwiwalentach.

Pozostałe aktywa finansowe dotyczą pożyczek krótkoterminowych udzielonych kontrahentom dokonujących zakupów towarów handlowych oraz depozytów terminowych (termin wymagalności do 1 roku).

6.24. Pozostałe aktywa obrotowe

Pozostałe aktywa obrotowe	Stan na	Stan na
	31.12.2016	31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan na początek okresu (Czynna RMK) w tym:	1 370	963
- ubezpieczenia	192	411
- podatek od nieruchomości	6	0
- inne koszty	1 172	552
b/ zmniejszenia	1 837	1 225
- ubezpieczenia	192	332
- podatek od nieruchomości	418	263
- inne koszty	1 227	630
c/ zwiększenia	3 152	1 632
- ubezpieczenia	390	113
- podatek od nieruchomości	412	269
- inne koszty	2 350	1 250
d/ stan na koniec okresu	2 685	1 370
- ubezpieczenia	390	192
- podatek od nieruchomości	0	6
- inne koszty	2 295	1 172

6.25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Stan na	Stan na
	31.12.2016	31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Środki pieniężne w banku i kasie	6 144	67 043
Lokaty krótkoterminowe	7 058	50 440
Inne	1 490	1 904
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	14 692	119 387

Spółki Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. korzystają z rachunków bankowych w następujących bankach: ING BŚ S.A., PKO BP S.A., Societe Generale S.A., Bank Millennium S.A., BRE Bank S.A., BOŚ S.A. oraz PEKAO S.A. W trzech z ww. banków podmioty GKF korzystają z kredytów – saldo kredytów jest zmniejszane o wpływy na rachunek wg stanu na określonej godzinie dnia.

Grupa uzyskuje wpływy w PLN. Nie występują wpływy rozliczane w walutach obcych. Posiadane środki w walutach obcych wynikają z zakupu walut pod płatności za zobowiązania – pozostałość środków z tych płatności. Wartość

tych środków przeliczana jest na dzień bilansowy po średnim kursie NBP.

Spółką dokonującą płatności za towar w walutach obcych jest jedynie Farmacol S.A. oraz Farmacol Logistyka sp. z o.o.

Spółka Dominująca może dysponować bez ograniczeń całością posiadanych środków pieniężnych.

W sprawozdaniach finansowych Grupy Kapitałowej nie są wykazywane środki pieniężne ZFŚS i ZFRON.

Grupa Kapitałowa poprawiła efektywność zarządzania kapitałem obrotowym, co pozwoliło jej znacząco ograniczyć zaangażowanie w kredyt w rachunku bieżącym.

W dniu 8 maja 2015 roku Farmacol S.A. zawarł Umowę Świadczenia Usługi Zarządzania Płynnością w Formie Limitów Dziennych z ING Bankiem Śląskim S.A. Jednocześnie w dniu 4 marca 2016 roku został podpisany aneks do Umowy Świadczenia Usługi Zarządzania Płynnością w Formie Limitów Dziennych, w ramach której nastąpiła zmiana agenta z Farmacolu S.A. na Farmacol Logistyka Sp. z o.o. Wszystkie pozostałe elementy umowy w tym wysokość limitów dziennych poszczególnych uczestników struktury pozostały bez zmian. W ramach podpisanej umowy Zarządzania Płynnością w Formie Limitów Dziennych Farmacol S.A. jest agentem usługi, natomiast wszystkie pozostałe Spółki Grupy Kapitałowej Farmacol występujące w umowie pełnią funkcję uczestników. Wysokość poręczenia udzielonego przez Farmacol Logistyka Sp. z o.o. jako agenta usługi jest do wysokości limitu agenta oraz sumy limitów dziennych wszystkich uczestników, czyli kwoty 262.000 tys. PLN. Każdy z uczestników umowy udziela poręczenia do wysokości indywidualnie ustalonego limitu dziennego. W dniu 13 kwietnia 2016 roku został podpisany z ING Bankiem Śląski S.A. aneks do umowy cashpoolowej DOLMA w ramach którego nastąpiła zmiana sublimitu na Agencie w ramach łącznej sumy wszystkich uczestników. Obecnie obowiązujące limityienne oraz zestawienie uczestników znajduje się poniżej:

- Farmacol Logistyka Sp. z o.o. - agent - limit 120.000 tys. PLN;
- Farmacol S.A. - limit 20.000 tys. PLN;
- Farmateka Sp. z o.o. - limit 10.000 tys. PLN;
- Farmacol ITB Sp. z o.o. - limit 12.000 tys. PLN;
- P.Z.F. Cefarm Warszawa S.A. - limit 20.000 tys. PLN;
- Cefarm Białystok S.A. - limit 20.000 tys. PLN;
- P.Z.F. Cefarm Kielce S.A. - limit 20.000 tys. PLN;
- P.Z.F. Cefarm Szczecin S.A. - limit 19.600 tys. PLN;
- Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A. - limit 10.000 tys. PLN;
- Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. - limit 10.000 tys. PLN;
- Cefarm Wrocław CZF S.A. - limit 100 tys. PLN;
- Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A. - limit 100 tys. PLN;
- PZF Cefarm Szczecin S.A. S.K.A. - limit 100 tys. PLN;
- Silesian Pharm Sp. z o.o. - limit 100 tys. PLN.

6.26. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku w Grupie Kapitałowej Farmacol nie wystąpiły aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.

6.27. Kapitał własny

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Kapitał podstawowy	23 400	23 400
Nadwyżka ze sprzedaży akcji (w kapitałach zapasowych Farmacol)	87 400	87 400
Razem	110 800	110 800

Kapitał akcyjny Farmacol S.A. wynosi 23.400.000 PLN i jest podzielony na 23.400.000 sztuk akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda akcja. Poniższa tabela przedstawia klasyfikację akcji Farmacol S.A.

Wszystkie akcje są w pełni opłacone i mają takie same prawo do dywidendy. W ciągu 2015 jak i 2016 roku nie było zmian w kapitale akcyjnym Jednostki Dominującej.

Akcje Farmacol S.A. nie są zarezerwowane dla potrzeb emisji związanych z realizacją opcji i umów sprzedaży akcji.

Klasyfikacja akcji Farmacol S.A. przedstawiona została w poniższej tabeli.

Seria	Akcje	Ilość głosów	Głosy	Dopuszczone do publ. obrotu
A	65 000	5	325 000	
B	35 000	1	35 000	
C	1 935 000	5	9 675 000	
D	1 965 000	1	1 965 000	1 965 000
E	3 800 000	1	3 800 000	3 800 000
F	15 600 000	1	15 600 000	15 600 000
	23 400 000		31 400 000	21 365 000

Kapitał zapasowy tworzony jest głównie z podziału wyniku finansowego.

Kapitał rezerwowy	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Skup akcji własnych (decyzja NWZA z 2010)	55 000	55 000
Skup akcji własnych (decyzja NWZA z 2016)	558 000	0
Finansowanie skup akcji własnych (decyzja NWZA z 2016)	170 404	0
Pozostałe składniki kapitału rezerwowego	6 916	6 916
Razem	790 320	61 916

Dnia 30 czerwca 2015 roku upłynął termin zgody Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Farmacol S.A. z 30 czerwca 2010 roku do nabywania akcji własnych w celu umorzenia lub w celach inwestycyjnych. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skupiono 62.000 akcji Farmacol S.A, które stanowi 0,2650% udziału w kapitale, a w głosach 0,1975%. Średnia cena 39,76 PLN. Uwzględniając poprzedni program skupu akcji oraz dotychczas skupione akcje z programu bieżącego Farmacol S.A. posiada 382.408 akcji co stanowi 1,6342% udziału w kapitale, a w głosach 1,2179%.

W roku 2010 Jednostka Dominująca utworzyła kapitał rezerwowy w wysokości 55.000 tys. PLN na sfinansowanie nabycia akcji własnych.

Spadek kapitału zapasowego i wzrost kapitału rezerwowego na dzień 31 grudnia 2016 roku w porównaniu do dnia 31 grudnia 2015 roku wynika z uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Farmacol S.A. z dnia

16 listopada 2016 roku dotyczących skupu i finansowania skupu akcji własnych Farmacol S.A. Decyzje NWZA Spółki zostały opisane w punkcie 6.27.1 „Skup akcji własnych” niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

W dniu 30 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zatwierdziło skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Farmacol za rok 2015.

Za 2015 rok Jednostka Dominująca nie wypłacała dywidendy. Nie publikowano również raportów o zamiarze wypłaty dywidendy. Sprawa wypłaty dywidendy za rok 2016 do dnia sporządzenia niniejszego raportu nie była analizowana przez Zarząd. Należy jednakże przypuszczać, że Zarząd nie będzie rekomendować wypłaty dywidendy za 2016 rok.

6.27.1 Skup akcji własnych

W dniu 23 września 2016 roku zostało zawarte porozumienie pomiędzy Panem Andrzejem Olszewskim, Panią Zytą Olszewską, Panią Anną Olszewską oraz Panem Maciejem Olszewskim, spółką Prometeusz SPV1 Sp. z o.o., spółką Naszą Apteką Sp. z o.o. oraz spółką Farmacol S.A. (dalej „Porozumienie”) dotyczące nabywania akcji Farmacol S.A. i zgodnego wykonywania praw głosu z akcji Jednostki Dominującej na Walnym Zgromadzeniu Farmacol S.A., tj. porozumienie, o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2015 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz spółkach publicznych („Ustawa”). Strony porozumienia posiadały łącznie 12.723.720 akcji w Farmacol S.A. uprawniających do 20.723.720 głosów na Walnym Zgromadzeniu i stanowiących 65,99% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu (z uwzględnieniem głosów z akcji własnych posiadanych przez Farmacol S.A.).

Przedmiotem Porozumienia było zobowiązanie jego stron porozumienia do współpracy w zakresie nabycia wszystkich akcji Farmacol S.A. niebędących w posiadaniu podmiotów działających w porozumieniu tj. 10.676.280 akcji zwykłych na okaziciela wyemitowanych przez Farmacol S.A., z zamiarem docelowego wycofania akcji Farmacol S.A. z obrotu na rynku podstawowym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz podjęcia działań zmierzających do przywrócenia akcjom Farmacol S.A. formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji Farmacol S.A.), w szczególności w zakresie działań dotyczących wezwania do zapisywania się na sprzedaż akcji na podstawie art.74 Ustawy oraz ewentualnego przeprowadzenia przymusowego wykupu akcji od akcjonariuszy mniejszościowych po spełnieniu warunków przewidzianych w art. 82 Ustawy.

Ponadto podmioty działające w porozumieniu zobowiązały się do wykonania prawa głosu z akcji Farmacol S.A. w uzgodniony sposób w zakresie podjęcia: (a) uchwały w sprawie finansowania przez Farmacol S.A. nabycia emitowanych przez nią akcji oraz utworzenia kapitału rezerwowego dla celów, o których mowa w art. 345 § 1 Kodeksu spółek handlowych; (b) uchwały w sprawie upoważnienia Zarządu do nabycia przez Farmacol S.A. lub spółkę zależną akcji własnych, ustanowienia zastawu na akcjach własnych Farmacol S.A. oraz utworzenia kapitału rezerwowego; (c) uchwały w sprawie zniesienia dematerializacji akcji Farmacol S.A.

Porozumienie określało również zasady współpracy związane z udzieleniem spółkom Prometeusz SPV 1 Sp. z o.o. oraz Nasza Apteka Sp. z o.o. przez Jednostkę Dominującą i jej spółki zależne finansowania na nabycie akcji Farmacol S.A., a także zawierało zobowiązanie umowne podmiotów działających w porozumieniu do nienabywania akcji Farmacol S.A., niezbywania ani nierozporządzania w inny sposób posiadanymi akcjami Farmacol S.A. bez uzyskania pisemnej zgody pozostałych podmiotów działających w porozumieniu.

Porozumienie zostało zawarte na okres 5 lat lub do dnia, w którym akcje Farmacol S.A. zostaną wycofane z obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i nastąpi zniesienie ich dematerializacji. Porozumienie wygaśnie, jeżeli którykolwiek z warunków zastrzeżonych w wezwaniu do zapisywania się na sprzedaż akcji Farmacol S.A. nie ziszczy się i Pan Andrzej Olszewski nie podejmie decyzji o nabyciu akcji Farmacol S.A. w wezwaniu pomimo nieziszczenia się tych warunków w okresie przyjmowania zapisów na sprzedaż akcji w wezwaniu.

W dniu 16 listopada 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Farmacol S.A. upoważniło Zarząd Jednostki Dominującej do nabycia przez Jednostkę Dominującą w okresie 5 lat od dnia udzielenia upoważnienia

akcji własnych Farmacol S.A. w liczbie nie większej niż 3.277.000 sztuk akcji. Finansowanie nabycia akcji własnych Jednostki Dominującej ma być finansowane ze środków pochodzących z kapitału rezerwowego przeznaczanego na nabycie akcji własnych. Cena minimalna za akcję własną ma nie być niższa niż 1,00 złoty, natomiast cena maksymalna za akcję ma nie być wyższa niż średnia cena rynkowa jednej akcji własnej z kolejnych 30 notowań akcji Jednostki Dominującej na rynku podstawowym GPW według kursu zamknięcia w systemie notowań ciągłych poprzedzających dzień złożenia zlecenia kupna akcji własnych lub ogłoszenia oferty do zapisywania się na sprzedaż akcji, pomniejszona lub powiększona o 40%, jednakże w żadnym wypadku cena ta nie może być wyższa niż 52,00 złote. Farmacol S.A. może również nabywać akcje własne nieodpłatnie. Nabycie akcji własnych Farmacol S.A. może zostać przeprowadzone również przez spółkę zależną Farmacol S.A., jeżeli spółka ta utworzy kapitał rezerwowy na ten cel zgodnie z wymogami art. 362 par. 2 pkt 3 KSH oraz uzyska wymagane zgody korporacyjne. W celu nabycia akcji własnych Jednostki Dominującej przez Farmacol S.A., NWZA Farmacol S.A. postanowiło o utworzeniu kapitału rezerwowego w wysokości 170.404 tys. PLN. Kapitał ten został utworzony z zysków osiągniętych przez Jednostkę Dominującą w latach ubiegłych znajdujących się na kapitale zapasowym.

Jednocześnie w dniu 16 listopada 2016 roku NWZA Farmacol S.A. wyraziło zgodę na bezpośrednie lub pośrednie (w tym za pośrednictwem spółki zależnej Farmacol S.A.) finansowanie przez Farmacol S.A. nabycia do 10.676.280 akcji Spółki od jej akcjonariuszy. Finansowanie zakupu wyżej wymienionych akcji nie może przekroczyć 558.000 tys. PLN i może być udzielone na rzecz Pana Andrzeja Olszewskiego oraz podmiotów od niego zależnych, a także pozostałych stron porozumienia z dnia 23 września 2016 roku w sprawie dotyczące nabywania akcji Farmacol S.A. i zgodnego wykonywania praw głosu z akcji Spółki na Walnym Zgromadzeniu Farmacol S.A., jeżeli podejmą decyzję o nabyciu akcji Spółki. Finansowanie nabycia akcji Spółki nastąpi w drodze udzielenia przez Farmacol S.A. lub spółkę od niej zależną w drodze udzielenia pożyczki lub pożyczek na rzecz podmiotu nabywającego akcje. W celu realizacji finansowania zakupu akcji Spółki NWZA Farmacol S.A. postanowiło o utworzeniu kapitału rezerwowego w wysokości 558.000 tys. PLN. Kapitał ten został utworzony z zysków osiągniętych przez Spółkę w latach ubiegłych znajdujących się na kapitale zapasowym.

W dniu 17 listopada 2016 roku spółka zależna Farmacol S.A. tj. Farmacol Logistyka Sp. z o.o. zawarła umowę pożyczki ze spółką Prometeusz SPV1 Sp. z o.o. o wartości nieprzekraczającej 558.000 tys. PLN w celu udzielenia finansowania nabycia akcji Spółki. Farmacol S.A. w ramach zawartej umowy pożyczki wystąpił jako gwarant wypłaty środków z tytułu zawartej umowy pożyczki. W dniu 24 listopada 2016 roku spółka Farmacol Logistyka Sp. z o.o. dokonała wypłaty pierwszej transzy pożyczki w wysokości 440.500 tys. PLN.

W dniu 29 listopada 2016 roku Zarząd Jednostki Dominującej otrzymał zawiadomienie od Pana Andrzeja Olszewskiego – Przewodniczącego Rady Nadzorczej Farmacol S.A. oraz Pani Zyty Olszewskiej - Wiceprzewodniczącej Rady Nadzorczej Farmacol S.A. o nabyciu przez kontrolowaną przez nich spółkę tj. Nasza Apteka Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Sączu 8.461.984 sztuk akcji Spółki. W wyniku dokonanej transakcji stron porozumienia z dnia 23 września 2016 roku w sprawie dotyczące nabywania akcji Farmacol S.A. i zgodnego wykonywania praw głosu z akcji Spółki na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Farmacol S.A. zwiększyły udział w ogólnej liczbie akcji Farmacol S.A. do 21.185.704 szt. akcji, co stanowi 90,54% ogólnej liczby akcji Farmacol S.A. i dających prawo do wykonywania 29.185.704 głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki, co stanowi 92,95% wszystkich głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Farmacol S.A.

W dniu 27 lutego 2017 roku Pan Andrzej Olszewski działając w ramach ogłoszonego Porozumienia z dnia 23 września 2016 roku ogłosił żądanie przymusowego wykupu akcji emitenta należących do wszystkich pozostałych akcjonariuszy Farmacol S.A. Dzień wykupu został ustalony na 6 marca 2017 roku. W dniu 27 lutego 2017 roku Zarząd Giełdy papierów Wartościowych w Warszawie S.A. podjął uchwałę w sprawie zawieszenia począwszy od dnia 27 lutego 2017 roku obrotu na głównym rynku GPW akcjami Emitenta.

W dniu 1 marca 2017 roku spółka Farmacol Logistyka Sp. z o.o. w ramach umowy pożyczki z dnia 17 listopada 2016 roku ze spółką Prometeusz SPV1 Sp. z o.o. wypłaciła drugą transzę pożyczki w wysokości 115.143 tys. PLN. Po uwzględnieniu wypłaty pierwszej transzy pożyczki z 2016 roku łączna wartość pożyczki udzielonej spółce Prometeusz SPV1 Sp. o.o. na dzień wydania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyniosła 555.643 tys. PLN.

W dniu 7 marca 2017 roku Zarząd Farmacol S.A. otrzymał zawiadomienie od spółki Nasza Apteka Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Sączu o nabyciu przez tą spółkę 2.214.296 akcji Farmacol S.A. W wyniku przeprowadzonej transakcji strony Porozumienia zwiększyły swój udział w ogólnej liczbie akcji Farmacol S.A. do 23.400.000 sztuk akcji, co stanowi 100% ogólnej liczby akcji Farmacol S.A. i daje prawo do wykonywania 31.400.000 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 100% głosów Walnym Zgromadzeniu.

6.28. Kredyty i pożyczki otrzymane

Kredyty i pożyczki	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe		
1/ kredyty bankowe	6 952	9 951
2/ pożyczki	308	0
Razem długoterminowe pożyczki i kredyty	7 260	9 951
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe		
1/ kredyty bankowe	3 449	41 320
2/ pożyczki	1	593
Razem krótkoterminowe pożyczki i kredyty	3 450	41 913
Razem:		
1/ kredyty bankowe	10 401	51 271
2/ pożyczki	309	593
Razem kredyty i pożyczki	10 710	51 864

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa Farmacol posiadała otwarte linie kredytowe.

W okresie sprawozdawczym jak i w roku 2016 Grupa Kapitałowa Farmacol wywiązywała się ze spłat wszystkich otrzymanych kredytów i pożyczek oraz zobowiązań z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek.

W okresie sprawozdawczym Grupę Kapitałową obowiązywały następujące umowy kredytowe:

- umowa z dnia 15 maja 2001 roku (wraz z późniejszymi aneksami) zawarta z bankiem Societe Generale S.A. na udostępnienie limitu kredytowego do kwoty 50.000 tys. PLN. W ramach tego limitu Spółka mogła korzystać m.in. z kredytu w rachunku bieżącym oraz gwarancji bankowych. Kredyt oprocentowany jest według stopy procentowej opartej o rynkową stawkę WIBOR 1M powiększoną dodatkowo o marżę banku. Zabezpieczenie limitu stanowiło wystawione dla banku upoważnienie do dysponowania środkami na rachunku bieżącym Spółki oraz weksel in blanco. Ponadto kredyt został poręczony przez podmioty należącej do GKF do kwoty nie większej niż 65.000 tys. PLN. Dodatkowe zabezpieczenie dla tego finansowania stanowi zastaw rejestrowy ustanowiony na towarach na kwotę 12.500 tys. PLN oraz hipoteka, która została ustanowiona na początku 2013 roku do kwoty 11.500 tys. PLN, na Hotelu Belweder należącym do Spółki. Przedmiotowa umowa wygasła 31 października 2016 r, natomiast trwają negocjacje mające na celu przenieść finansowanie na Farmacol Logistyka sp. z o.o. w zakresie w jakim była prowadzona obsługa na Farmacol S.A.,
- umowa z dnia 24 kwietnia 2007 roku (wraz z późniejszymi aneksami) zawarta z bankiem ING BSK S.A. w Katowicach na kredyt krótkoterminowy w rachunku bieżącym. Przyznany limit kredytowy został podniesiony z kwoty 106.000 tys. PLN, do kwoty 130.000 tys. PLN poprzez realokacje dostępnych sublimitów z pozostałych spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol. Przedmiotowa zmiana w umowie kredytowej związana była z zawarciem Umowy Świadczenie Usługi Zarządzania Płynnością w Formie Limitów Dziennych. Farmacol S.A. ponadto posiada limit na gwarancje do kwoty 10.000 tys. PLN. Kredyt oprocentowany jest według stopy procentowej opartej o rynkową stawkę WIBOR 1M powiększoną dodatkowo o marżę banku. Zabezpieczeniem kredytu jest

pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunku spółki Farmacol S.A. W związku z zawarciem opisywanej umowy kredytowej Farmacol S.A., a także inne podmioty z GKF będące stronami umowy, podpisały oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 156.000 tys. PLN. Dodatkowym zabezpieczeniem jest zastaw rejestrowy na magazynie towarów handlowych do maksymalnej wysokości 156.000 tys. PLN, a minimum 32.000 tys. PLN ustanowiony na towarach oraz hipoteka do kwoty 30.000 tys. PLN ustanowiona na należącym do Spółki Hotelu Belweder. W związku z zawarciem w dniu 4 marca 2016 kolejnego aneksu do umowy ramowej kredytu bankowego w ING Bank Śląski S.A., Farmacol Logistyka Sp. z o.o. został głównym Kredytobiorcą dotychczasowej umowy kredytu bankowego. Przedmiotowa umowa obowiązywała do dnia 18 listopada 2016 r, kiedy to zostały podpisane 3 umowy kredytowe w kwotach i zabezpieczeniach jak niżej, które zastąpiły przedmiotową umowę,

- umowa kredytowa A/2016 w ramach której spółkom zależnym od Emitenta tj.: Farmacol Logistyka Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, Farmacol ITB Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach oraz Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą we Wrocławiu udostępniony zostanie kredyt terminowy w łącznej kwocie 100.000 tys. PLN, przy czym umowa zawarta została na okres 5 lat. Ewentualne kwoty pozyskane w ramach niniejszej umowy przeznaczone zostaną na finansowanie i/lub refinansowanie kosztów inwestycji prowadzonych przez spółki zawierające przedmiotową umowę, polegających na wytworzeniu, nabyciu oraz modernizowaniu środków trwałych (w szczególności biur oraz magazynów), wartości niematerialnych i prawnych, służących do prowadzenia działalności gospodarczej. Zabezpieczeniem spłaty kwoty z niniejszej umowy kredytowej są: (a) umowy zastawów rejestrowych i zwykłych na akcjach Emitenta łącznie zawarte przez akcjonariuszy większościowych w liczbie wymaganej do pokrycia wymaganej wartości zabezpieczenia, (b) hipoteka do kwoty 120.000 tys. PLN, na należących do spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. nieruchomościach oraz hipoteka do kwoty 480.000 tys. PLN na jednej nieruchomości należącej do Farmacol S.A., (c) umowa zastawu rejestrowego na zapasach w postaci środków obrotowych o minimalnej wartości 240.000 tys. PLN, ustanowionego przez Farmacol Logistyka Sp. z o.o. lub inne podmioty z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A., (d) umowa cesji praw wynikających z polis ubezpieczeniowych mających za przedmiot ubezpieczenia opisane powyżej nieruchomości oraz zapasy, (e) oświadczenia wybranych spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. o poddaniu się egzekucji w formie aktu notarialnego w trybrt.art. 777 § 1 ust. 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101). W dniu 16 grudnia 2016r umowa kredytowa A/2016 na kwotę 100.000 tys. PLN została anulowana przez spółki Grupy,
- umowa kredytowa B/2016 w ramach której spółkom zależnym od Emitenta tj.: Farmacol Logistyka Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach oraz Przedsiębiorstwu Zaopatrzenia Farmaceutycznego Cefarm – Warszawa S.A. z siedzibą w Katowicach udostępniony zostanie kredyt w łącznej kwocie 170.000 tys. PLN, przy czym umowa zawarta została na okres 3 lat. Ewentualne kwoty pozyskane w ramach niniejszej umowy wykorzystane zostaną na finansowanie bieżącego kapitału obrotowego w toku zwykłej działalności, inwestycje, akwizycje oraz pośrednie finansowanie nabycia akcji Emitenta przez jego akcjonariuszy większościowych. Bezpośrednie lub pośrednie finansowanie nabycia akcji Emitenta dokonane zostanie w zakresie wyznaczonym postanowieniami Porozumienia, a także w granicach wyznaczonych upoważnieniem udzielonym Emitentowi w dniu 16 listopada 2016 r. uchwałą nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w sprawie finansowania przez Emitenta nabycia emitowanych przez niego akcji oraz utworzenia kapitału rezerwowego dla celów, o których mowa w art. 345 § 1 Kodeksu spółek handlowych. Zabezpieczeniem spłaty kwoty z umowy kredytowej B/2016 są: (a) umowy zastawów rejestrowych i zwykłych na akcjach Emitenta łącznie zawarte przez akcjonariuszy większościowych w liczbie wymaganej do pokrycia wymaganej wartości zabezpieczenia, (b) hipoteka do kwoty 204.000 tys. PLN, na należących do spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. nieruchomościach oraz hipoteka do kwoty 480.000 tys. PLN na jednej nieruchomości należącej do Farmacol S.A., (c) umowa zastawu rejestrowego na zapasach w postaci środków obrotowych o minimalnej wartości 240.000 tys. PLN, ustanowionego przez Farmacol Logistyka Sp. z o.o. lub inne podmioty z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A., (c) umowa cesji praw wynikających z polis ubezpieczeniowych mających za przedmiot ubezpieczenia opisane powyżej nieruchomości oraz zapasy, (d) oświadczenia wybranych spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. o poddaniu się egzekucji w formie aktu notarialnego w trybie art. 777 § 1 ust. 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101),
- umowa kredytowa C/2016 w ramach której Emitentowi oraz spółkom zależnym od Emitenta tj.: Farmacol

Logistyka Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach oraz Przedsiębiorstwu Zaopatrzenia Farmaceutycznego Cefarm – Warszawa S.A. z siedzibą w Katowicach udostępniony zostanie kredyt w łącznej kwocie 130.000 tys. PLN, przy czym umowa zawarta została na okres jednego roku. Ewentualne kwoty pozyskane w ramach niniejszej umowy wykorzystane zostaną przez spółki zawierające przedmiotową umowę w ramach: (a) na finansowanie bieżącego kapitału obrotowego w toku zwykłej działalności, inwestycje, akwizycje, oraz pośrednie finansowanie nabycia akcji Emitenta przez akcjonariuszy większościowych, na zasadach opisanych przy umowie kredytowej B/2016 powyżej, (b) na wystawianie gwarancji w toku zwykłej działalności gospodarczej. Zabezpieczeniem spłaty kwoty z niniejsze umowy kredytowej są: (a) umowy zastawów rejestrowych i zwykłych na akcjach Emitenta łącznie zawarte przez akcjonariuszy większościowych w liczbie wymaganej do pokrycia wymaganej wartości zabezpieczenia, (b) hipoteka do kwoty 156.000 tys. PLN, na należących do spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. nieruchomościach oraz hipoteka do kwoty 480.000 tys. PLN na jednej nieruchomości należącej do Farmacol S.A., (c) umowa zastawu rejestrowego na zapasach w postaci środków obrotowych o minimalnej wartości 240.000 tys. PLN, ustanowionego przez Farmacol Logistyka Sp. z o.o. lub inne podmioty z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A., (d) umowa cesji praw wynikających z polis ubezpieczeniowych mających za przedmiot ubezpieczenia opisane powyżej nieruchomości oraz zapasy, (e) oświadczenia wybranych spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. o poddaniu się egzekucji w formie aktu notarialnego w trybie art. 777 § 1 ust. 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101). Poza zapisanymi powyżej warunkami szczegółowymi umowa kredytowe zawarte zostały na warunkach rynkowych. Pozostałe zapisy nie odbiegają od zapisów powszechnie stosowanych w tego typu umowach.

Poza zapisanymi powyżej warunkami szczegółowymi umowa kredytowe zawarte zostały na warunkach rynkowych. Pozostałe zapisy nie odbiegają od zapisów powszechnie stosowanych w tego typu umowach.

Grupa jest na etapie negocjacji z bankiem w sprawie zmniejszenia wartości ustanowionych zabezpieczeń hipotecznych na nieruchomościach Farmacol S.A.

Cefarm Białystok S.A. posiadał na dzień 31 grudnia 2016 roku kredyt inwestycyjny w Banku Ochrony Środowiska na okres do grudnia 2019 roku. Wartość kredytu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 10.401 tys. PLN (częściowo rozliczany w CHF), tj. 2. 526,1 tys. CHF – oprocentowanie LIBOR 1M dla CHF powiększone o marżę banku.

Kredyt zabezpieczony jest hipoteką na nieruchomości do kwoty 55.000 tys. PLN oraz zastawem na urządzeniach i maszynach do kwoty 5.352 tys. PLN.

6.29. Rezerwy pracownicze długoterminowe

Zmiana stanu rezerw pracowniczych	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
Długoterminowe :		
a/ stan na początek okresu	2 131	1 577
- rezerwy na odprawy emerytalne	2 131	1 577
- rezerwy jubileuszowe	0	0
b/ zwiększenia	748	2 323
- rezerwy na odprawy emerytalne	748	2 323
- rezerwy jubileuszowe	0	0
c/ wykorzystania	12	0
- rezerwy na odprawy emerytalne	12	0
- rezerwy jubileuszowe	0	0
c/ rozwiązania	708	1 769
- rezerwy na odprawy emerytalne	708	1 769
- rezerwy jubileuszowe	0	0
d/ stan na koniec okresu	2 159	2 131
- rezerwy na odprawy emerytalne	2 159	2 131
- rezerwy jubileuszowe	0	0

6.30. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku

Zmiana stanu rezerw z tyt. odroczonego podatku dochodowego	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
1. stan na początek okresu z tytułu:	32 147	26 856
a) odniesienie na wynik finansowy	31 276	25 985
- różnica między amortyzacją podatkową a księgową	18 283	18 035
- różnice kursowe	0	0
- rezerwa na dywidendę	0	0
- pozostałe	12 993	7 950
b) odniesienie na kapitał własny	0	0
c) odniesienie na wartość firmy lub ujemną wartość firmy	0	0
d) pozostałe przeszacowanie stawek amortyzacyjnych środków trwałych	871	871
2. zwiększenia	71 277	9 205
a) odniesienie na wynik finansowy	71 277	9 205
- różnica między amortyzacją podatkową a księgową	7 855	2 823
- różnice kursowe	17	0
- rezerwa na dywidendę	0	0
- pozostałe	63 405	6 382
b) odniesienie na kapitał własny	0	0
c) odniesienie na wartość firmy lub ujemną wartość firmy	0	0
d) pozostałe przeszacowanie stawek amortyzacyjnych środków trwałych	0	0
3. zmniejszenia	68 354	3 914
a) odniesienie na wynik finansowy	68 354	3 914
- różnica między amortyzacją podatkową a księgową	3 168	2 575
- różnice kursowe	5	0
- rezerwa na dywidendę	0	0
- pozostałe	65 181	1 339
b) odniesienie na kapitał własny	0	0
c) odniesienie na wartość firmy lub ujemną wartość firmy	0	0
d) pozostałe przeszacowanie stawek amortyzacyjnych środków trwałych	0	0
4. stan na koniec okresu	35 070	32 147
a) odniesienie na wynik finansowy	34 199	31 276
- różnica między amortyzacją podatkową a księgową	22 970	18 283
- różnice kursowe	12	0
- rezerwa na dywidendę	0	0
- pozostałe	11 217	12 993
b) odniesienie na kapitał własny	0	0
c) odniesienie na wartość firmy lub ujemną wartość firmy	0	0
d) pozostałe przeszacowanie stawek amortyzacyjnych środków trwałych	871	871

Na wartość pozostałych rezerw z tytułu podatku odroczonego w głównej mierze składają się rezerwy przychodowe.

6.31. Zobowiązania krótkoterminowe

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
2/ z pozostałymi przedmiotami	1 331 425	1 218 947
- z tytułu dostaw i usług	1 352 414	1 197 217
- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	13 395	11 961
- z tytułu wynagrodzeń	8 478	7 493
- inne	17 138	2 276
Razem	1 391 425	1 218 947

Grupa Kapitałowa Farmacol S.A. nie jest uzależniona od żadnego dostawcy – udział żadnego nie przekracza 10% dokonywanych zakupów.

Przeciętny termin regulowania zobowiązań przez Spółki Grupy Kapitałowej w 2016 roku wynosił 75 dni w okresie porównywalnym 2015 roku poziom wskaźnika wynosił 80 dni.

Nie więcej niż 0,2% zakupów rozliczanych jest w walutach obcych.

W roku 2016 jak i roku 2015 spółki z Grupy Kapitałowej Farmacol regularnie i terminowo dokonywała spłaty zobowiązań operacyjnych z wyłączeniem niektórych zobowiązań wynikających ze sprzedaży komisowej towarów, których rozliczenia realizowane są według oddzielnych ustaleń.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku jak i dzień 31 grudnia 2015 roku spółki z Grupy Kapitałowej Farmacol wykazały niewielką wartość zobowiązań przeterminowanych wynikających obsługi komisów. Zgodnie z przepisami o podatku dochodowym od osób prawnych wartość kosztów dotyczących tych zobowiązań została wyłączona z podstawy opodatkowania.

Grupa Kapitałowa Farmacol postrzegana jest jako rzetelny płatnik zarówno przez banki jak i dostawców leków i sprzętu.

Bieżące zobowiązania podatkowe	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
- podatek dochodowy CIT	872	1 377

Bieżące zobowiązania Grupy Kapitałowej Farmacol na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosło 872 tys. PLN natomiast na dzień 31 grudnia 2015 rok 1.377 tys. PLN.

6.32. Rezerwy krótkoterminowe

Rezerwy krótkoterminowe	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	tys. PLN	tys. PLN
-rezerwa na urlopy	3 377	4 326
-rezerwa na badanie bilansu	132	130
-rezerwa na wynagrodzenia	37	0
-rezerwa na umowy zlecenia i kontrakty menadżerskie	0	0
-rezerwa na pozostałe koszty rodzajowe	450	935
-rezerwa na udzielone premie	1 859	9 314
-pozostałe rezerwy	1 958	1 227
Razem	7 813	15 932

Rezerwa na pozostałe koszty rodzajowe obejmuje głównie koszty usług.

6.33. Pomoc rządowa oraz inne korekty

Grupa Kapitałowa Farmacol S.A. od 2010 roku nie wykazuje w sprawozdaniach finansowych Zakładowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2016 roku Farmacol S.A. korzystał z dotacji w zakresie pomocy Deminis w ramach wydatków prowadzonych w rachunku ZFRON, którego celem jest wyposażenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.

Dodatkowo Farmacol ITB Sp. z o.o. SKA otrzymała zgodę wydaną przez Prezydenta Miasta Katowice w zakresie zwolnienia z podatku od nieruchomości w zakresie budowy nieruchomości przy ul. Surowcowej w Katowicach. Realizacja otrzymanej zgody będzie możliwa po zakończeniu inwestycji i przekazaniu jej do użytkowania.

6.34. Hierarchia wartości godziwej

Poziom 1 - na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku nie występują w Spółce instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest oparta jest o dane wejściowe poziomu 1.

Poziom 2 - na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku nie występują w Spółce instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest oparta jest o dane wejściowe poziomu 2.

Poziom 3 - na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku nie występują w Spółce instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest oparta jest o dane wejściowe poziomu 3.

6.35. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Farmacol S.A. do dnia 12 marca 2016 roku oraz w okresie 12 miesięcy 2015 roku zakończonych 31 grudnia 2015 roku realizował z podmiotami zależnymi standardowe transakcje handlowe, polegające przede wszystkim na sprzedaży towarów. Rozliczenia z tymi podmiotami odbywały się na zasadach rynkowych, z zastosowaniem cen dostępnych dla wszystkich odbiorców. Wielkość rabatowania dla spółek z Grupy Kapitałowej wynikała z zakupów dokonywanych przez te spółki w Farmacol S.A. i była dostępna w tej wysokości dla każdego innego podmiotu – pod warunkiem wykonania obrotów w odpowiedniej skali. W związku z przeniesieniem zorganizowanej części przedsiębiorstwa Farmacol S.A. do Farmacol Logistyka Sp. z o.o., które miało miejsce 12 marca 2016 roku, powyższe transakcje sprzedaży hurtowej są realizowane przez Farmacol Logistyka Sp. z o.o. gdzie działalność hurtowa Farmacol S.A. jest kontynuowana. Szczegóły powyższej transakcji zostały opisane w punkcie 6.40 „Działalność zaniechana” niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego. W wyniku przeprowadzonej transakcji

Farmacol S.A. prowadzi działalność holdingową, odpowiadając za koordynację działań w ramach całej Grupy Kapitałowej Farmacol S.A.

Spółka Farmacol Logistyka Sp. z o.o. jest podmiotem prowadzącym sprzedaż hurtową i detaliczną wyrobów farmaceutycznych oraz świadczącym usługi logistyczne. Spółka Farmateka Sp. z o.o. jest podmiotem świadczącym usługi marketingowe, Farmacol ITB Sp. z o.o. (spółka powstała z połączenia Farmacol IT Sp. z o.o. oraz Farmacol Kadry Sp. z o.o. oraz Farmacol Finanse Sp. z o.o.) świadczy usługi obsługi kadrowo-płacowej, finansowo-księgowej oraz zajmuje się doradztwem w zakresie informatyki.

Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A. (dawniej Farmacol Finanse Sp. z o.o. Wrocław S.K.A.) oraz Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A. - zajmują się zarządzaniem nieruchomościami oraz prawami własności. Podmioty te nie prowadzą działalności polegającej na sprzedaży towarów.

Spółka Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. jest podmiotem dla którego podstawową działalnością jest, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności, kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, zaś podstawowym źródłem przychody z tytułu leasingu lub najmu posiadanych nieruchomości.

Pozostałe spółki są podmiotami prowadzącymi podobną działalność jak Farmacol S.A. Cefarm Warszawa S.A. prowadzi sprzedaż wyłącznie w aptekach własnych – zajmuje się wyłącznie detalem. Wszystkie te spółki dokonują zakupów towarów handlowych w Farmacol S.A. Poza tym – w niewielkim zakresie – występują obroty z tytułu świadczenia usług przez Farmacol S.A. dla podmiotów zależnych.

Jednocześnie Farmacol S.A. nie dokonuje z pozostałymi podmiotami powiązanymi transakcji w zakresie poniższych kategorii:

- a) krótkoterminowe świadczenia pracownicze;
- b) świadczenia po okresie zatrudnienia;
- c) pozostałe świadczenia długoterminowe;
- d) świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy;
- e) kupna i sprzedaży;
- f) płatności w formie akcji;

poza świadczeniami w ramach pełnionych funkcji, za które Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie określone w punkcie 6.5 „Koszty świadczeń pracowniczych” oraz punkcie 6.19 „Przychody osób nadzorujących i zarządzających” niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

W opinii Zarządu Spółki rozliczenia z podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi.

Zgodnie z MSR 24 Spółka jako pozostałe podmioty powiązane uznaje członka kluczowego personelu kierowniczego jednostki oraz bliskich członków rodzin tych osób.

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 września 2016 oraz w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2015 roku prezentuje poniższa tabela:

Transakcje z podmiotami powiązanyymi w roku 2016	Z tytułu dostaw towarów i usług oraz inwestycyjne				Z tytułu pożyczek				Z tytułu leasingu				Z tytułu cash pool			
	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty
Nazwa podmiotu																
Farmacol S.A.	10 222	1 514	100 456	56 942	25 563	0	76	1 667	0	0	0	1 097	8 410	0	1 102	610
Cefarm Wrocław CZF S.A.	9 459	486	36 645	1 881	107 015	0	1 479	0	0	12 963	0	821	346	0	379	0
PZF Cefarm Kielce S.A.	340	2 627	2 068	30 106	38 000	0	120	0	0	0	0	0	814	0	98	1
PZF Cefarm Warszawa S.A.	258	16 623	2 103	145 768	0	29 000	0	169	0	15 193	0	958	2 526	0	5	126
PZF Cefarm Szczecin S.A.	377	3 111	2 109	36 664	1 000	0	3	0	0	5 538	0	325	1 070	0	27	4
Silesian Pharma Sp. z o.o.	3 022	695	12 534	4 087	6 000	0	19	0	0	70	0	4	34	0	94	0
Opti Invest Sp. z o.o.	2 028	8	0	40	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmateka Sp. z o.o.	2 058	1 086	16 851	8 293	24 000	0	192	0	0	292	0	8	1 281	0	236	0
Farmacol Logistyka Sp. z o.o.	35 880	26 881	287 423	100 660	0	523 106	0	2 108	0	66 720	0	3 125	18	23 421	263	2 563
Cefarm Białystok S.A.	972	8 465	7 810	97 117	0	15 000	0	107	0	20 278	0	1 269	6 470	0	7	49
Farmacol DS. Sp. z o.o.	1	10	0	74	12 000	0	166	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cefarm Kielce S.A.S.K.A.	0	18	0	144	28 500	0	92	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cefarm Szczecin S.A.S.K.A.	1 149	11	1 573	391	7 500	0	89	0	740	0	27	0	103	0	67	0
Farmacol ITB Sp. z o.o.	5 579	305	41 658	1 374	0	17 032	0	108	0	107	0	5	1	18	5	82
Farmacol ITB Sp. z o.o. SKA	504	239	306	265	234 034	0	1 311	0	102 390	0	6 488	0	710	0	595	0
Farmacol Inwestycje Sp. z o.o.	587	244	4 774	881	48 089	0	402	0	0	0	0	0	1 250	0	477	0
Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. SKA	20	32	50	162	53 000	0	205	0	18 031	0	1 097	0	406	0	80	0
Farmacol Plus Sp. z o.o.	0	27	0	61	0	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Apteka Tęczowa Sp. z o.o.	40	461	306	5 333	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Apteka Helios Sp. z o.o.	22	268	169	2 900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Firma Zdrowie Sp. z o.o.	34	1 032	256	5 442	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pod Orlikiem Sp. z o.o.	16	214	101	2 557	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PZF Cefarm Warszawa S.A. Sp. j.	14	621	86	2 143	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwiaty Polskie Sp. z o.o. ⁽²⁾	70	7 172	241	4 520	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pharma Flos Sp. z o.o. ⁽³⁾	6	508	0	0	0	513	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nasza Apteka Sp. o.o. ⁽¹⁾	0	0	540	10 254	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spółki razem	72 658	72 658	518 059	518 059	584 701	584 701	4 159	4 159	121 161	121 161	7 612	7 612	23 439	23 439	3 435	3 435

- 1) Transakcje wykazane ze spółką Nasza Apteka Sp. z o.o. obejmują okres od 1 stycznia 2016 roku do dnia utraty kontroli nad spółką przez Farmacol S.A. – jednostkę dominującą Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. tj. 12 września 2016 roku.
- 2) Transakcje wykazane ze spółką Kwiaty Polskie Sp. z o.o. obejmują okres od 1 października 2016 tj. od dnia objęcia kontroli nad spółką przez Farmacol S.A. – jednostkę dominującą Grupy Kapitałowej Farmacol S.A.
- 3) Transakcje wykazane ze spółką Pharma Flos Sp. z o.o. obejmują okres od 21 grudnia 2016 tj. od dnia objęcia kontroli nad spółką przez Farmacol S.A. – jednostkę dominującą Grupy Kapitałowej Farmacol S.A.

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa Farmacol S.A. jako podmioty powiązane nie podlegające konsolidacji (podmioty powiązane osobowe z Grupą) zaliczyła następujące spółki: Prometeusz SPV1 Sp. z o.o., Nasza Apteka Sp. z o.o., Pharma Flos Sp. z o.o., Pharma Flos II Sp. z o.o. Transakcje z wyżej wymienionymi podmiotami w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016 prezentuje poniższa tabela:

Transakcje z podmiotami powiązanymi w roku 2016	Z tytułu dostaw towarów i usług oraz inwestycyjne				Z tytułu pożyczek				Z tytułu leasingu				Z tytułu cash pool			
	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty
Nazwa podmiotu																
Nasza Apteka Sp. o.o. ⁽⁴⁾	1 429	127	3 386	203	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prometeusz SPV1 Sp. z o.o.	8 307	0	0	0	442 003	0	1 503	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pharma Flos Sp. z o.o. ⁽⁵⁾	0	0	1 879	38	0	0	8	0	0	0	8	0	0	0	0	0
Pharma Flos II Sp. z o.o.	0	2 284	0	188	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	9 736	2 411	5 265	429	442 003	0	1 511	0	0	0	8	0	0	0	0	0

4) Transakcje wykazane ze spółką Nasza Apteka Sp. z o.o. obejmują okres od 12 września 2016 roku tj. od dnia utraty kontroli nad spółką przez Farmacol S.A. – jednostkę dominującą Grupy Kapitałowej Farmacol S.A.

5) Transakcje wykazane ze spółką Pharma Flos Sp. z o.o. obejmują okres od 1 stycznia 2016 do 29 grudnia 2016 tj. dnia objęcia kontroli nad spółką przez Farmacol S.A. – jednostkę dominującą Grupy Kapitałowej Farmacol S.A.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi w roku 2015	Z tytułu dostaw towarów i usług oraz inwestycyjne				Z tytułu leasingu				Z tytułu pożyczek				Z tytułu cash pool			
	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty
Nazwa podmiotu																
Farmateka Sp. z o.o.	3 734	884	16 305	7 034	0	0	0	0	0	0	0	0	8 634	0	67	0
Farmacol Logistyka Sp. z o.o.	29 163	2 604	133 394	21 503	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4 376	18	13
Opti Invest Sp. z o.o.	2 028	1	0	30	0	0	0	0	301	0	1	0	0	0	0	0
Apteka Helios Sp. z o.o.	11	270	24	1 629	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PZF Cefarm Szczecin S.A.	136	2 605	1 303	36 276	0	6 102	0	355	0	0	0	0	2 878	0	32	1
PZF Cefarm Kielce S.A.	104	2 416	1 391	31 221	0	0	0	0	0	0	0	0	13 801	0	105	0
Cefarm Wrocław CZF S.A.	7 103	58	10 094	1 449	0	14 456	0	907	35 020	0	20	0	1 370	0	38	0
PZF Cefarm Warszawa S.A.	1 389	15 491	2 401	135 765	0	16 760	0	1 051	0	4 007	0	84	0	3 143	23	14
Cefarm Białystok S.A.	459	8 726	5 672	103 790	0	22 481	0	1 396	0	5 009	0	117	8	7	18	16
Silesian Pharma Sp. z o.o.	927	1 210	7 187	11 992	0	0	0	0	0	0	29	3	5 300	0	14	0
Nasza Apteka Sp. z o.o.	119	1 056	281	11 218	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol DS. Sp. z o.o.	10	21	162	302	0	0	0	0	3 003	0	17	430	0	0	0	0
Cefarm Szczecin S.A. S.K.A.	138	276	1 274	1 889	0	0	0	0	0	0	107	0	7 985	0	22	0
Cefarm Kielce S.A. S.K.A.	-1	43	16	439	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Firma Zdrowie Sp. z o.o.	12	831	29	2 706	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol ITB Sp. z o.o.	4 820	196	29 728	632	0	0	0	0	0	0	0	0	549	0	23	0
Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A.	127	3	115	51	114 788	0	7 165	0	9 016	0	477	0	68 919	0	104	0
Farmacol Inwestycje Sp. z o.o.	486	338	5 458	488	0	0	0	0	0	0	21	0	8 210	0	89	0
Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. SKA	18	11	26 102	70	19 886	0	1 201	0	0	0	0	0	8 361	0	184	0
Apteka Tęczowa Sp. z o.o.	16	370	37	916	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol Plus Sp. z o.o.	0	2	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol S.A.	27 873	41 260	323 165	194 727	0	74 875	0	4 657	0	38 324	0	38	7 526	126 019	44	737
Razem	78 672	78 672	564 138	564 138	134 674	134 674	8 366	8 366	47 340	47 340	672	672	133 545	133 545	781	781

6.36. Przejęcie podmiotów zewnętrznych

W dniu 1 marca 2016 roku została zawarta umowa zakupu 100% udziałów w spółce „Pod Orlikiem” Sp. z o.o.

W dniu 1 kwietnia 2016 roku została podpisana umowa zbycia praw i obowiązków w spółce jawnej działającej pod firmą Apteka Prywatna Sawka i Wspólnicy Sp. jawna z siedzibą w Brzozowie (obecnie Cefarm Warszawa S.A. Sp. jawna).

W dniu 20 lipca 2016 roku została zawarta warunkowa umowa zakupu 100 % udziałów spółki Kwiaty Polskie Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi przez PZF Cefarm Warszawa S.A. od podmiotu niepowiązanego.

W dniu 21 grudnia 2016 roku została zawarta umowa zakupu 100% udziałów w spółce Pharma Flos Sp. z o.o.

Powyższe transakcje zostały opisane w punkcie 5.1.3 „Przedmiot działalności spółek Grupy Kapitałowej” niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W punkcie 6.40 „Zdarzenia po dniu bilansowym” niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy opisano likwidację spółki Farmacol Plus Sp. z o.o.

6.37. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

Umowa kredytowa B/2016 w ramach której spółkom zależnym od Emitenta tj.: Farmacol Logistyka Sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwu Zaopatrzenia Farmaceutycznego Cefarm – Warszawa S.A. udostępniony zostanie kredyt w łącznej kwocie 170.000 tys. PLN. Zabezpieczeniem spłaty kwoty z umowy kredytowej B/2016 są (a) umowy zastawów rejestrowych i zwykłych na akcjach Emitenta łącznie zawarte przez akcjonariuszy większościowych w liczbie wymaganej do pokrycia wymaganej wartości zabezpieczenia, (b) hipoteka do kwoty 204.000 tys. PLN, na należących do spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. nieruchomościach, (c) umowa zastawu rejestrowego na zapasach w postaci środków obrotowych o minimalnej wartości 240.000 tys. PLN, ustanowionego przez Farmacol Logistyka Sp. z o.o. lub inne podmioty z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A., (d) umowa cesji praw wynikających z polis ubezpieczeniowych mających za przedmiot ubezpieczenia opisane powyżej nieruchomości oraz zapasy, (e) oświadczenia wybranych spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. o poddaniu się egzekucji w formie aktu notarialnego w trybie art. 777 § 1 ust. 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101);

Umowa kredytowa C/2016 w ramach której Emitentowi oraz spółkom zależnym od Emitenta tj.: Farmacol Logistyka Sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwu Zaopatrzenia Farmaceutycznego Cefarm – Warszawa S.A. udostępniony zostanie kredyt w łącznej kwocie 130.000 tys. PLN, przy czym umowa zawarta została na okres jednego roku. Zabezpieczeniem spłaty kwoty z niniejsze umowy kredytowej są: (a) umowy zastawów rejestrowych i zwykłych na akcjach Emitenta łącznie zawarte przez akcjonariuszy większościowych w liczbie wymaganej do pokrycia wymaganej wartości zabezpieczenia, (b) hipoteka do kwoty 156.000 tys. PLN, na należących do spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. nieruchomościach, (c) umowa zastawu rejestrowego na zapasach w postaci środków obrotowych o minimalnej wartości 240.000 tys. PLN, ustanowionego przez Farmacol Logistyka Sp. z o.o. lub inne podmioty z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A., (d) umowa cesji praw wynikających z polis ubezpieczeniowych mających za przedmiot ubezpieczenia opisane powyżej nieruchomości oraz zapasy, (e) oświadczenia wybranych spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol S.A. o poddaniu się egzekucji w formie aktu notarialnego w trybie art. 777 § 1 ust. 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101).

Farmacol S.A. oraz Farmacol Logistyka Sp. z o.o. posiadały wystawione gwarancje bankowe na łączną kwotę 11.151 tys. PLN. Wyżej wymienione gwarancje wystawione są w związku z przetargami na dostawę leków do szpitali, w których uczestniczył Farmacol S.A. Gwarancje te są różnej wartości (od kilku tysięcy PLN do ponad 100 tys. PLN) oraz z różnymi terminami ważności (do 1 roku). Jednostka Dominująca posiada również gwarancje należytego wykonania umowy które obowiązują przez okres 36 miesięcy.

Cefarm Warszawa S.A. posiada gwarancje dotyczące wynajmowanych lokali w kwotach: 109 tys. EUR oraz 707 tys. PLN.

Cefarm Białystok S.A. posiadał na dzień 31 grudnia 2016 roku kredyt inwestycyjny w Banku Ochrony Środowiska na okres do grudnia 2019 roku. Wartość kredytu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 10.401 tys. PLN (częściowo rozliczany w CHF), tj. 2. 526,1 tys. CHF – oprocentowanie LIBOR 1M dla CHF powiększone o marżę banku.

Kredyt inwestycyjny Cefarmu Białystok S.A. jest zabezpieczony:

- hipoteka kaucyjna na nieruchomości Cefarmu Białystok – do kwoty 55.000 tys. PLN
- zastaw rejestrowy na środkach maszynach i urządzeniach – kwota 5.352 tys. PLN.

Aktywa warunkowe nie występują.

6.38. Działalność zaniechana

W roku 2016 jak i 2015 działalność zaniechana nie wystąpiła.

6.39. Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe i podmiotów z nim powiązanych

Informacje na temat wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zaprezentowano w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Farmacol S.A.

6.40. Zdarzenia po dniu bilansowym

W dniu 3 stycznia 2017 roku Farmacol S.A. nabył 81 sztuk akcji spółki Cefarm Białystok S.A.

W dniu 24 stycznia 2017 roku Farmacol S.A. nabył 636 sztuk akcji spółki Cefarm Białystok S.A.

W dniu 25 stycznia 2017 roku Farmacol S.A. nabył 323 sztuki akcji spółki Cefarm Białystok S.A.

W dniu 10 lutego 2017 roku Farmacol ITB Sp. z o.o. SKA nabyła nieruchomości o powierzchni 4,17 ha za kwotę 2.179 tys. PLN, w miejscowości Wrzeczko z przeznaczeniem na cele inwestycyjne.

W dniu 15 lutego 2017 roku Farmacol S.A. nabył 323 sztuki akcji spółki Cefarm Białystok S.A.

W dniu 23 lutego 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników spółki Farmacol Plus Sp. o.o. postanowiło na podstawie art. 270 KSH rozwiązać z dniem 23 lutego 2017 roku spółkę Farmacol Plus Sp. z o.o. i w związku z tym otworzyć postępowanie likwidacyjne Spółki.

W punkcie 6.27.1 „Skup akcji” niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego opisano przebieg skupu akcji Farmacol S.A. w ramach przymusowego wykupu jaki miał miejsce po dniu bilansowym.

W punkcie 6.27.1 „Skup akcji” niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego opisano udzielenie drugiej transzy pożyczki spółce Prometeusz SPV1 Sp. o.o. przez spółkę Farmacol Logistyka Sp. o.o. jakie miało miejsce po dniu bilansowym.

W dniu 17 marca 2017 roku Farmacol S.A. nabył 156 sztuk akcji spółki Cefarm Białystok S.A.

6.41. Zdarzenia dotyczące lat ubiegłych

W okresie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia wydania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie odnotowano istotnych zdarzeń dotyczących lat ubiegłych.

Wiceprezes Zarządu

Członek Zarządu

/podpis na oryginale/

/podpis na oryginale/

.....
Barbara Kaszowicz

.....
Ryszard Piekarz

Sporządziła

/podpis na oryginale/

.....
Janina Strzempa

Katowice, dnia 31 marca 2017